

GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA

HOTĂRÂRE nr. _____

din _____ 2025

Chișinău

Cu privire la aprobarea Programului național de prevenire și de combatere a criminalității pentru anii 2026-2030

În temeiul art. 5 lit. a) și art. 6 lit. h) din Legea nr. 136/2017 cu privire la Guvern (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2017, nr. 252, art. 412), cu modificările ulterioare, Guvernul HOTĂRĂȘTE:

1. Se aprobă Programul național de prevenire și de combatere a criminalității pentru anii 2026-2030 (se anexează).

2. Autoritățile și instituțiile publice responsabile:

2.1. vor realiza acțiunile incluse în Planul de acțiuni privind implementarea Programului național de prevenire și de combatere a criminalității pentru anii 2026-2030;

2.2. vor prezenta anual Ministerului Afacerilor Interne, până la data de 10 februarie, precum și la solicitare, rapoarte privind gradul de realizare a acțiunilor incluse în Planul de acțiuni privind implementarea Programului național de prevenire și de combatere a criminalității pentru anii 2026-2030.

3. Ministerul Afacerilor Interne va prezenta Guvernului:

3.1. anual, până la data de 25 februarie, raportul de progres privind implementarea Programului menționat, prin intermediul sistemului informațional E-monitorizare;

3.2. până la data de 15 aprilie 2028, raportul de evaluare intermediară pentru doi ani;

3.3. până la data de 15 aprilie 2031, raportul de evaluare finală.

4. Finanțarea acțiunilor prevăzute în Planul de acțiuni privind implementarea Programului național de prevenire și de combatere a criminalității pentru anii 2026-2030 se va efectua din contul și în limitele alocațiilor aprobate în acest scop în bugetele autorităților implicate, precum și din alte surse, conform cadrului normativ.

5. Controlul asupra executării prezentei hotărâri se pune în sarcina Ministerului Afacerilor Interne.

6. Prezenta hotărâre intră în vigoare la data de 1 ianuarie 2026.

Prim-ministru

DORIN RECEAN

Contrasemnează:

Ministrul afacerilor interne

Daniella Misail-Nichitin

NOTA DE FUNDAMENTARE
la proiectul de hotărâre a Guvernului cu privire la aprobarea Programului
național de prevenire și combatere a criminalității pentru anii 2026-2030

1. Denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ
Proiectul de hotărâre a Guvernului cu privire la aprobarea Programului național de prevenire și combatere a criminalității pentru anii 2026-2030 este elaborat de către Ministerul Afacerilor Interne.
2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ
2.1. Temeiul legal sau, după caz, sursa proiectului actului normativ
Programul național de prevenire și combatere a criminalității pentru anii 2026-2030 derivă din angajamentul pentru cea de-a doua etapă de planificare, pentru anii 2026-2030, ce vizează asigurarea implementării Strategiei de dezvoltare a domeniului afacerilor interne pentru anii 2022-2030, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr.658/2022
2.2. Descrierea situației actuale și a problemelor care impun intervenția, inclusiv a cadrului normativ aplicabil și a deficiențelor/lacunelor normative
Potrivit Declarației universale a drepturilor omului, orice ființă umană are dreptul la viață, la libertate și la securitatea persoanei sale . Constituția Republicii Moldova stipulează că cetățenii Republicii Moldova beneficiază de protecția statului atât în țară, cât și în străinătate, iar cetățenii străini și apatrizii, cu excepțiile stabilite de lege, au aceleași drepturi și îndatoriri ca și cetățenii Republicii Moldova . Pentru a asigura acest deziderat, Ministerul Afacerilor Interne, prin implementarea Strategiei de dezvoltare a domeniului afacerilor interne, pentru anii 2022-2030, și-a propus realizarea următoarelor obiective: 1. Instrumentele și mecanismele de prevenire și combatere a criminalității informatice eficiente și accesibile (obiectiv general 4); 2. Identificarea și neutralizarea grupurilor și organizațiilor criminale cu grad sporit de risc (obiectiv general 5); 3. Abordarea multidimensională a fenomenului infracționalității ce atentează la viața și la proprietatea persoanei (obiectiv general 7). În context, Programul este aliniat la obiectivele Strategiei de dezvoltare a domeniului afacerilor interne, pentru anii 2022-2030, contribuind la realizarea acestora. Programul contribuie la implementarea SND „Moldova Europeană 2030”, în special a obiectivului general 9. „Promovarea unei societăți pașnice și sigure”. Conform angajamentelor privind dezvoltarea durabilă, până în anul 2030 urmează să fie implementate următoarele ținte strategice: 1) reducerea continuă și dinamică a tuturor formelor de violență, în special a violenței în familie și a violenței sexuale (ODD 16.1);

2) stoparea abuzului, neglijării, exploatării, traficului și a tuturor formelor de violență și de tortură a copiilor (ODD 16.2);

3) combaterea tuturor formelor de crimă organizată și a traficului de armament (ODD 16.4).

Totodată, Programul național de prevenire și combatere a criminalității pentru anii 2026–2030 reflectă indicatorii de evaluare ai Strategiei Naționale de Dezvoltare „Moldova Europeană 2030”, și anume:

- reducerea numărului victimelor omorului intenționat la 100 mii populație până la 4,7 în anul 2030;

- reducerea numărului victimelor infracțiunilor de violență sexuală la 100 mii populație până la 8 în anul 2030.

Programul susține implementarea angajamentelor asumate pe plan extern în raport cu Uniunea Europeană, și anume:

- eficientizarea acțiunilor de combatere a criminalității și de protecție a victimelor, inclusiv eliminarea violenței, neglijării, exploatării și traficării copiilor și a femeilor, prin înlăturarea lacunelor din cadrul legal cu privire la incriminarea, sancționarea, prevenirea și combaterea faptelor ce prejudiciază sau pun în pericol viața și sănătatea persoanei, a violenței în familie și prin dezvoltarea serviciilor sociale pentru victimele infracțiunilor (O3.1–O3.3, O4.3, O6.1, O9.1, O9.2).

- elaborarea unor protocoale standard privind asigurarea unui răspuns multisectorial la cazurile de violență față de femei și de violență în familie (O6.1, O7.1, O9.1).

- consolidarea capacităților subiecților și a instituțiilor-cheie de abordare a normelor nediscriminatorii de gen și sociale pentru a răspunde și a preveni violența bazată pe gen și violența sexuală, crearea alianțelor și a parteneriatelor strategice și desfășurarea campaniilor de informare și advocacy (O9.1).

Programul include angajamentele luate față de Uniunea Europeană, în contextul semnării Acordului de Asociere, la capitolul prevenirii și combaterii criminalității organizate, a corupției și a altor activități ilegale (art. 16), inclusiv cele cu caracter transnațional, cum ar fi: traficul de migranți și de persoane, contrabanda și traficul de bunuri, inclusiv în domeniul armelor de calibru mic și al drogurilor ilicite, activitățile economice și financiare ilegale, cum ar fi contrafacerea, fraudă fiscală și fraudele legate de achizițiile publice, fraudă, corupția activă și cea pasivă, atât în sectorul privat, cât și în cel public, inclusiv abuzul de funcții și traficul de influență, falsificarea de documente și prezentarea de declarații false, precum și criminalitatea informatică.

În anul 2022, prin HG nr.948/2022, a fost aprobat Programul de prevenire și combatere a criminalității pentru anii 2022-2025. După prima etapă de implementare (la mijlocul termenului), a fost elaborat un raport de evaluare intermediară pentru 2 ani. În urma evaluării intermediare s-a constatat că la finele anului 2023, 50% din cei 6 indicatori de impact au atins/depășit țintele stabilite pentru mijlocul perioadei de implementare, iar cealaltă jumătate s-a situat sub valorile planificate. Rata de implementare a indicatorilor de monitorizare a celor 80 de indicatori planificați pentru întreaga perioadă a Programului 2022-2025 constituie 16%. Dintre aceștia, peste 60% reprezintă modificările de ordin legislativ și administrativ.

Pentru următorul ciclu de planificare, pentru anii 2026-2030, documentul de politici publice urmează să abordeze în continuare angajamente în prevenirea și combaterea criminalității în Republica Moldova.

Respectiv, în baza concluziilor asupra rapoartelor analitice cu privire la criminalitate din ultimii ani, au fost identificate prioritățile de intervenție în vederea prevenirii și combaterii acestui fenomen, atât la nivel național, cât și transnațional, și anume: (a) criminalitatea informatică; (b) criminalitatea organizată; (c) infracțiunile privind viața sexuală; (d) infracțiunile contra patrimoniului; (e) infracțiunile ce atentează la viața și sănătatea persoanei, (f) infracțiuni economice și financiare.

Se remarcă faptul că unele din prioritățile identificate se regăsesc printre prioritățile UE în combaterea criminalității pentru perioada 2026-2029. Astfel, Consiliul Uniunii Europene a identificat următoarele priorități ale UE în materie de criminalitate pentru 2026-2029:

- Identificarea și destructurarea celor mai amenințătoare rețele și persoane criminale;
- Combaterea infracțiunilor cu cea mai rapidă creștere în domeniul online: atacurile cibernetice, exploatarea sexuală a copiilor online și schemele de fraudă online;
- Combaterea infracțiunilor economice și financiare.

Prioritățile iau în considerare faptul că infracțiunile grave și criminalitatea organizată destabilizează progresiv societatea, întrucât acestea se produc din ce în ce mai mult online și că sunt puternic accelerate de inteligența artificială și de alte tehnologii noi.

Pentru implementarea priorităților și a domeniilor de intervenție menționate, vor fi instituite noi instrumente care vor servi la diminuarea impactului ca urmare a activităților organizațiilor criminale, va spori capacitatea de reacție și investigare a infracțiunilor comise cu utilizarea tehnologiilor informaționale, precum și va fi asigurat un schimb de date avansat care să permită efectuarea analizei tendințelor fenomenului criminalității pe diverse domenii.

De asemenea, va fi asigurată implementarea soluțiilor referitoare la problemele identificate din perspectiva beneficiarilor finali, și anume, a cetățenilor Republicii Moldova. Or, rezultatele implementării Programului urmează a fi sesizate în mod prioritar de societate, apoi de reprezentanții sistemului organelor de aplicare a legii.

3. Obiectivele urmărite și soluțiile propuse

3.1. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Programul național de prevenire și combatere a criminalității pentru anii 2026-2030 a fost elaborat în conformitate cu prevederile Hotărârii Guvernului nr. 386/2020 cu privire la planificarea strategică și cuprinde următoarele capitole:

- Introducere
- Analiza situației
- Obiective generale
- Obiective specifice

Impactul

Costuri

Sursa de finanțare

Riscuri de implementare

Autorități/Instituții responsabile

Procedura de monitorizare, evaluare și raportare, precum și Planul de acțiuni propriu-zis, prin care se vor implementa acțiunile planificate.

Astfel, partea descriptivă a Programului, **capitolul I** „Introducere” conține o retrospectivă a cadrului legal existent care garantează fiecărei ființe umane dreptul la viață, libertate și securitate.

Concomitent, acest capitol enumeră documentele de politici, obiectivele și angajamentele strategice ce urmează a fi implementate prin prezentul Program, și anume:

- Strategia de dezvoltare a domeniului afacerilor interne pentru anii 2022-2030, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr.658/2022;
- Strategia națională de dezvoltare „Moldova Europeană 2030” în special a obiectivului general 9. „Promovarea unei societăți pașnice și sigure”;
- angajamentele asumate pe plan extern în raport cu Uniunea Europeană, conform Acordului de Asociere a Republicii Moldova cu Uniunea Europeană;
- politicile sectoriale prioritare pe domeniul „Afaceri Interne” potrivit Programului de activitate al Guvernului „Moldova prosperă, sigură, europeană”.

Acest capitol conține informații privind evaluarea intermediară pentru 2 ani a Programului de prevenire și combatere a criminalității pentru anii 2022-2025, aprobat prin HG nr.948/2022, precum și prioritățile de intervenție pentru următorul ciclu de planificare (2026-2030).

Capitolul II „Analiza situației” descrie fenomenul criminalității și evoluția acestuia în perioada 2022-2024. Subsidiar, acesta descrie problemele pe domenii particulare de intervenții, precum: criminalitatea informatică, infracțiunile de natură economică, infracțiunile privind viața sexuală, infracțiunile contra patrimoniului, infracțiunile ce atentează la viața și sănătatea persoanei, criminalitatea organizată. În acest capitol sunt scoase în evidență presupusele consecințe în cazul neintervenției, precum și impactul asupra cetățenilor.

Capitolul III descrie cele trei obiective generale prevăzute în Program, precum:

1. Instrumentele și mecanismele de prevenire și combatere a criminalității informatice eficiente și accesibile;
2. Identificarea și neutralizarea grupurilor și organizațiilor criminale cu grad sporit de risc;
3. Abordarea multidimensională a fenomenului infracționalității ce atentează la viața și la proprietatea persoanei.

Concomitent, acest capitol conține informații despre scopul și necesitatea intervenției pe fiecare obiectiv general.

Capitolul IV descrie obiectivele specifice ale Programului, derivate din obiectivele generale. Obiectivele specifice detaliază rezultatele, fiind centrate pe aspecte mai înguste.

Programul conține informații referitoare la indicatorii de rezultat, valoare de referință înregistrată în anul 2024 și ținta ce urmează a fi atinsă în anul 2030.

Capitolul V descrie impactul general al Programului național de prevenire și combatere a criminalității pentru anii 2026-2030. Se evidențiază impactul Programului asupra cetățenilor, prin reducerea efectelor negative ale fenomenului criminalității, astfel încât acestea să nu mai reprezinte o amenințare reală pentru viața, securitatea și bunăstarea lor într-o societate modernă.

[La fel, Programul va avea impact asupra grupurilor țintă specifice, care sunt deosebit de vulnerabile la efectele criminalității, acestea fiind descrie pentru fiecare obiectiv separat.

Capitolul VI estimează costurile pentru implementarea Programului național de prevenire și combatere a criminalității și a Planului de acțiuni pentru implementarea acestuia. Programul va avea un impact financiar de circa 53266,71 (mii lei), dintre care 12555,71 (mii lei) constituie cheltuieli din bugetul de stat, 2260,00 (mii lei) sunt acoperiți de partenerii externi, iar 38050,00 (mii lei) sunt costuri neacoperite.

Bugetul acoperit de către partenerii externi se va realiza prin intermediul proiectelor:

1) IAMI - Inițiativa Matricei de Atribute de Identitate (Comisia Europeană) ce se implementează în perioada 01.02.2025-31.01.2028, cu un buget de 80,000 euro asigurat din sursa externă. Scopul proiectului este dezvoltarea unui sistem software bazat pe inteligență artificială care se poate integra perfect în sistemele existente de gestionare a cazurilor și în instrumentele analitice legate de identitate, inclusiv date biometrice. Colaborarea eficientă și a schimbului de date între agențiile europene, inclusiv organizații internaționale precum EUROPOL și INTERPOL, prin instituirea unei noi IA la nivelul UE;

2) ENSEMBLE - îmbunătățirea instrumentelor și a capacităților de combatere a atacurilor avansate de amenințări cibernetice și de infracțiuni cibernetice - (Comisia Europeană în cadrul Programului Horizont Europe 2021-2027), cu un buget de 700,00 lei asigurat din sursa externă. Proiectul se implementează în perioada 01.11.2024 - 31.10.2027 și își propune să consolideze capacitățile părților implicate în proiecte comune (transfrontaliere) de investigații orientate spre criminalitatea informatică, prin dezvoltarea unei investigații criminalistice modulare bazate pe inteligență artificială, solidă din punct de vedere criminalistic ToolBox pentru a asista agențiile de aplicare a legii în lupta împotriva amenințărilor cibernetice sofisticate și a infracțiunilor cibernetice, formarea relevantă a materialelor de pregătire pentru poliție, procurori și actori judiciari implicați în astfel de investigații și campanii adecvate de sensibilizare a publicului pentru identificarea timpurie și prevenirea infracțiunilor cibernetice.

Totodată, instituțiile implicate în activitățile planificate vor continua discuțiile cu partenerii de dezvoltare și alți parteneri, în vederea identificării și oferirii surselor de asistență financiară externă, care să acopere desfășurarea acțiunilor planificate care nu au prevăzut suport bugetar.

Capitolul VII conține o evaluare a riscurilor de implementare a Programului, fiind identificate soluții de atenuare și asigurare a implementării Programului.

Capitolul XII enumeră autoritățile și instituțiile responsabile de implementarea Programului național de prevenire și combatere a criminalității pentru anii 2026-2030, fiind identificate: Ministerul Afacerilor Interne, Ministerul Justiției, Ministerul Afacerilor Externe, Ministerul Educației și Cercetării, Ministerul Sănătății, Ministerul Muncii și Protecției Sociale, Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării, Procuratura Generală, Procuratura Anticorupție, Serviciul de Informații și Securitate, Serviciul Vamal, Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor, Serviciul Vamal, Serviciul Tehnologia Informației și Securitate Cibernetică, Serviciul Fiscal de Stat, Inspectoratul Național de Probatiune, Administrația Națională a Penitenciarelor, Agenția de Guvernare Electronică, Agenția națională pentru reglementare în comunicații electronice și tehnologia informației, Agenția Servicii Publice, Agenția Digitalizare în Justiție și Administrare, Centrul Național Anticorupție, Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal, Curtea Supremă de Justiție, Consiliul Național de Asistență Juridică Garantată de Stat, Institutul Național al Justiției, Inspectoratul de Stat pentru Supraveghere a Produselor Nealimentare și Protecția Consumatorilor, Banca Națională a Moldovei.

Capitolul IX descrie procedura de monitorizare, evaluare și raportare a activităților planificate, făcându-se referire la prezentarea rapoartelor de evaluare intermediară de către Ministerul Afacerilor Interne (până la data de 15 aprilie 2028) și evaluare finală (până la data de 15 aprilie 2031), în conformitate cu Ghidul metodologic pentru evaluarea intermediară și ex-post a politicilor publice, cu respectarea criteriilor de relevanță, efectivitate, eficiență, durabilitate, impact și coerență.

Capitolul X include Planul de acțiuni privind implementarea Programului național de prevenire și combatere a criminalității pentru anii 2026-2030 conține 59 acțiuni, care presupune implicarea, în limita competenței, a tuturor autorităților și instituțiilor desemnate responsabile de acțiuni.

3.2. Opțiunile alternative analizate și motivele pentru care acestea nu au fost luate în considerare

Nu este aplicabil

4. Analiza impactului de reglementare

4.1. Impactul asupra sectorului public

Nu este aplicabil.

4.2. Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative

Se estimează că, implementarea Programului și a Planului de acțiuni care îl însoțește, va avea un impact financiar de circa 53266,71 (mii lei), dintre care 12555,71 (mii lei) constituie cheltuieli din bugetul de stat, 2260,00 (mii lei) sunt acoperiți de partenerii externi, iar 38050,00 (mii lei) sunt costuri neacoperite.

Bugetul acoperit de către partenerii externi se realizează prin intermediul proiectelor:

- IAMI - Inițiativa Matricei de Atribute de Identitate (Comisia Europeană);
- ENSEMBLE (Comisia Europeană în cadrul Programului Horizont Europe 2021-2027).

Totodată, instituțiile implicate în activitățile planificate vor continua discuțiile cu partenerii de dezvoltare și alți parteneri, în vederea identificării și oferirii surselor de asistență financiară externă, care să acopere desfășurarea acțiunilor planificate care nu au prevăzut suport bugetar.

4.3. Impactul asupra sectorului privat

Nu este aplicabil.

4.4. Impactul social

Impactul social se va manifesta prin prevenirea și combaterea criminalității în comunități, urmare a activităților prevăzute în Planul de acțiuni.

4.4.1. Impactul asupra datelor cu caracter personal

Nu este aplicabil

4.4.2. Impactul asupra echității și egalității de gen

Programul național de prevenire și combatere a criminalității pentru anii 2026-2030 promovează în mod explicit principiul echității și egalității de gen, atât la nivelul intervențiilor strategice, cât și în ceea ce privește acordarea asistenței victimelor.

1. Integrarea perspectivei de gen în planificarea și implementarea acțiunilor

Programul prevede acțiuni adaptate necesităților femeilor, inclusiv minorilor, în ceea ce privește prevenirea și combaterea criminalității împotriva acestor categorii vulnerabile, cât și asigurarea protecției lor.

2. Intervenții specializate pentru victimele violenței în mediul online

Un accent separat este acordat prevenirii și combaterii infracțiunilor comise prin intermediul tehnologiilor informaționale, în partea ce ține de violența pe dimensiunea digitală. Sunt prevăzute acțiuni pentru reducerea acestor fenomene, precum și instruirea specialiștilor în vederea asigurării unei intervenții eficiente în astfel de cazuri.

3. Integrarea dimensiunii de gen în colectarea și analiza datelor

Programul include acțiuni pentru dezvoltarea sistemului de colectare a datelor și de analiză a acestora, dezagregate pe sexe și grupe de vârstă, ceea ce va permite evaluarea mai exactă a impactului criminalității asupra bărbaților, femeilor și copiilor.

4.5. Impactul asupra mediului

Nu este aplicabil

4.6. Alte impacturi și informații relevante

Nu este aplicabil.

5. Compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE

5.1. Măsuri normative necesare pentru transpunerea actelor juridice ale UE în legislația națională
Nu este aplicabil.
5.2. Măsuri normative care urmăresc crearea cadrului juridic intern necesar pentru implementarea legislației UE
Nu este aplicabil.
6. Avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ
În scopul asigurării rolului participativ la elaborarea Programului național de prevenire și combatere a criminalității pentru anii 2026-2030, la 30 mai 2025, prin scrisoarea nr. 38/1923, Ministerul Afacerilor Interne a expediat mai multor instituții proiectul Programului, pentru examinare și înaintare a propunerilor de dezvoltare și completare, reieșind din problemele, riscurile și vulnerabilitățile actuale. Solicitarea a fost expediată către Ministerul Justiției, Ministerul Finanțelor, Ministerul Afacerilor Externe, Ministerul Sănătății, Ministerul Muncii și Protecției Sociale, Ministerul Educației și Cercetării, Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării, Procuratura Generală, Serviciul de Informații și Securitate, Centrul Național Anticorupție, Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal, Agenția Servicii Publice, Agenția de Guvernare Electronică, Agenția Națională pentru Reglementare în Comunicații și Tehnologia Informației, Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă, Inspectoratul Național de Probatiune. Subsidiar, prin aceeași scrisoare, instituțiilor și autorităților indicate supra le-a fost solicitat să înainteze propuneri de acțiuni pentru Planul de acțiuni care va implementa Programul național de prevenire și combatere a criminalității pentru anii 2026-2030. Astfel, propunerile parvenite de la instituțiile și autoritățile vizate se regăsesc în Programul național de prevenire și combatere a criminalității pentru anii 2026-2030 și în Planul de acțiuni privind implementarea acestuia. Totodată, în scopul respectării prevederilor Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional, la 30.05.2025 pe pagina web oficială a Ministerului Afacerilor Interne (www.mai.gov.md), directoriul „Transparența”, secțiunea „Consultări publice” și pe platforma guvernamentală www.particip.gov.md, a fost publicat anunțul privind inițierea elaborării Programului național de prevenire și combatere a criminalității pentru anii 2026-2030 și conceptul Programului (https://particip.gov.md/ro/document/stages/proiectul-hotararii-de-guvern-cu-privire-la-aprobarea-programului-national-de-prevenire-si-combatere-a-criminalitatii-pentru-anii-2026-2030/14600). În context, la 11.07.2025 au fost organizate consultări publice, cu implicarea autorităților și instituțiilor publice și societatea civilă, în cadrul cărora a fost prezentat proiectul Programului împreună cu Planul de acțiuni privind implementarea Programului. Proiectul a fost plasat pe pagina web oficială a Ministerului Afacerilor Interne (www.mai.gov.md), directoriul „Transparența”, secțiunea „Consultări publice”, secțiunea „Platforma consultativă permanentă”

<https://particip.gov.md/ro/document/stages/proiectul-hotararii-de-guvern-cu-privire-la-aprobarea-programului-national-de-prevenire-si-combatere-a-criminalitatii-pentru-anii-2026-2030/14600> .

7. Concluziile expertizelor

Proiectul a fost supus expertizei juridice potrivit art. 37 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative. Concluziile Ministerului Justiției au fost incorporate în tabelul de sinteză.

8. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent

Actul normativ se încadrează în cadrul normativ existent.

9. Măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ

Nu este aplicabil

Secretar de stat

Victor GROSU

SINTEZA

la proiectul de Hotărâre cu privire la aprobarea Programului național de prevenire și combatere a criminalității pentru anii 2026-2030

Organele care au înaintat propuneri sau obiecții	Nr. crt.	Conținutul obiecției, propunerii, recomandării, concluziei	Argumentarea autorului proiectului
Avizare și consultare publică			
Ministerul Educației și Cercetării (nr. 07-09/7156 din 18.09.2025)	1.	La compartimentul XI. Planul de acțiuni privind implementarea Programului, la nr. 18, acțiunea unică 1.2.7. Includerea în curricula școlară a subiectului de <i>educație digitală</i> să se excludă, deoarece este irelevantă, întrucât subiectul menționat este deja inclus în Curriculum național din anul 2018. Astfel, Aria curriculară Tehnologii, include disciplina obligatorie <i>Educația tehnologică</i> (1 oră săptămânal) cu modulul Educația digitală pentru clasele I-VI. Conform Planului-cadru de învățământ, în clasele VII-XII se studiază disciplina obligatorie <i>Informatica</i> . Actualmente, educația digitală este o parte importantă a procesului de învățare, iar disciplinele IT sunt integrate în programa școlară începând cu clasa I. Totodată, formarea competențelor digitale ale elevilor este o prerogativă transversală, obligatorie prin prisma tuturor disciplinelor școlare.	Se acceptă Acțiunea 1.2.7. a fost exclusă din proiect
Ministerul Sănătății (nr. 24/2924 din 18.09.2025)	2.	Pct. 25, cuvântul „Listei” se substituie cu cuvântul „Cantității”.	Se acceptă. Pct. 25 din Program a fost modificat
	3.	Capitolul XI. PLANUL DE ACȚIUNI privind implementarea Programului național de prevenire și combatere a criminalității pentru anii 2026-20230, Nr. crt. 53., colonița 15 instituția responsabilă de completat cu IMSP Dispensarul Narcologic Republican.	Se acceptă. IMSP Dispensarul Narcologic Republican a fost inclus în lista instituțiilor responsabile de implementarea acțiunii nr. 53
Agenția Servicii Publice (nr. 01/11691 din 19.09.2025)	4.	Lipsa de obiecții și propuneri asupra proiectului	S-a luat act
Consiliul Național pentru Asistența Juridică Garantată de Stat (nr. 125 din 18.09.2025)	5.	Lipsa de obiecții și propuneri asupra proiectului	S-a luat act
Ministerul Afacerilor Externe (nr. DI/3/041-9769 din 22.09.2025)	6.	În conformitate cu proiectul Planului de acțiuni privind implementarea Programului național de prevenire și combatere a criminalității pentru anii 2026-2030, MAE este inclus în lista instituțiilor responsabile pentru realizarea acțiunii „1.1.4. Alinierea cadrului normativ național (Cod penal, Cod contravențional și Cod de procedură penală) la Convenția Consiliului Europei privind criminalitatea informatică, adoptată la Budapesta la 23.11.2001”. Ținând cont de faptul că operarea modificărilor în actele normative naționale indicate la acțiunea respectivă nu ține de competența sa, MAE solicită să fie exclus din lista instituțiilor responsabile pentru realizarea acțiunii respective.	Se acceptă. Ministerul Afacerilor Externe a fost exclus din lista instituțiilor responsabile de realizarea acțiunii 1.1.4. din Planul de acțiuni
	7.	Concomitent, cu privire la acțiunea „1.1.3. Ratificarea celui de-al doilea Protocol adițional la Convenția Consiliului Europei privind criminalitatea informatică”, unde MAE figurează în lista instituțiilor responsabile pentru elaborarea și aprobarea proiectului legii de ratificare, MAE notează următoarele:	

		1. Denumirea Convenției la care se face trimitere urmează a fi expusă în întregime, inserând după cuvintele „criminalitatea informatică” sintagma „referitor la cooperarea consolidată și divulgarea probelor electronice”. 2. Termenul de realizare a acțiunii a fost stabilit pentru trimestrul IV, 2027. MAE subliniază faptului că, prin scrisorile sale nr. DI/1/391-131 din 06 ianuarie 2023 și nr. DI/1/391-12914 din 08 noiembrie 2023, a atras atenția MAI asupra necesității demarării neîntârziată a procedurilor de ratificare a Protocolului menționat. Reconfirmând cele expuse în corespondența sa anterioară, MAE consideră necesară reducerea la maximum a termenului limită pentru finalizarea procedurii de ratificare a Protocolului.	1. Se acceptă. Denumirea Convenției a fost expusă în întregime 2. Se acceptă. Termenul a fost modificat, fiind stabilit Trimestrul IV, 2026
Serviciul de Informații și Securitate (nr. IE-9962 din 23.09.2025)	8.	Lipsa de obiecții și propuneri	S-a luat act
Serviciul Tehnologia Informației și Securitate Cibernetică (nr. 1.4/1522/25)	9.	La pct. 21, precum și în tot cuprinsul Programului, abrevierea “HG” se va substitui cu sintagma “Hotărârea Guvernului” ținând cont de prevederile art. 54, alin. (1), lit. i) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative;	Se acceptă. Proiectul a fost modificat
	10.	La pct. 22, textul „Legii nr. 20/2009” se va completa cu textul: „privind prevenirea și combaterea criminalității informatice” în conformitate cu prevederile art. 55, alin. (5) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative;	Se acceptă. Textul a fost completat
	11.	La pct. 90, textul “Hotărârea nr. 25 din 28.11.2024 privind confirmarea alegerilor Președintelui Republicii Moldova” se va substitui cu textul “Hotărârea Curții Constituționale nr. 25/2024 cu privire la confirmarea rezultatelor alegerilor și la validarea mandatului de Președinte al Republicii Moldova”	Se acceptă. Textul proiectului a fost completat
	12.	În compartimentul din pct. 3, subpct. 3.1., după capitolul VII, se va substitui „capitolul IX”, cu „capitolul VIII”, deoarece în capitolul VIII din proiectul Programului sunt enumerate autoritățile și instituțiile responsabile de implementarea Programului național de prevenire și combatere a criminalității pentru anii 2026-2030.	Se acceptă. În nota de fundamentare au fost efectuate modificările propuse.
Agenția de Guvernare Electronică (nr. 3007-190 din 22.09.2025)	13.	Cu referire la Acțiunea 1.2.8 privind marcarea Zilei siguranței pe internet, se remarcă faptul că evenimentul respectiv promovează utilizarea responsabilă și sigură a internetului de către copii și adolescenți și are ca scop creșterea gradului de conștientizare cu privire la problemele legate de siguranța online și protejarea utilizatorilor împotriva amenințărilor digitale. La acest subiect, conform Planului de acțiuni al instituției adoptat anual, AGE organizează și desfășoară periodic activități de informare, comunicare și educație digitală pentru cetățeni și mediul de afaceri, în calitatea lor de potențiali utilizatori ai serviciilor publice electronice, în cadrul cărora sunt incluse și aspectele referitoare la siguranța pe internet. Totodată, AGE asigură informarea publicului larg cu privire la securitatea în mediul online prin includerea unor cursuri de informare a diferitor categorii de utilizatori pe platforma guvernamentală de instruire la distanță (e-Learning) (link: https://mlearn.gov.md/course/index.php?categoryid=9). De relevanță recentă cu privire la implicarea AGE în promovarea unui mediu digital, sigur și accesibil, a fost participarea instituției în calitate de partener la	Se acceptă. Acțiunea 1.2.8 a fost modificată, prin excluderea textului de „<i>coordonare a evenimentelor cu autoritățile publice centrale și locale</i>”. Respectiv, fiecare instituție/autoritate va organiza activități separate, în vederea marcării Zilei siguranței pe internet.

		concursul de eseuri de securitate cibernetică „Fii sigur online!”, organizat de Biblioteca Municipală „B. P. Hașdeu” și Asociația „Prietenii Bibliotecii” pe 11 februarie 2025, la care conducerea instituției a subliniat importanța educației digitale și utilizarea responsabilă a platformelor și serviciilor electronice. Subsecvent, AGE susține implicarea sa în activitățile dedicate Zilei siguranței pe internet, în cadrul cărora să comunice subiectul siguranței online din perspectiva accesării și utilizării serviciilor publice electronice, în calitate de instituție parteneră. Totuși AGE nu susține includerea sa în calitate de instituție responsabilă, inclusiv sub forma unei responsabilități comune, de realizarea Acțiunii 1.2.8 în formularea actuală care se referă la „coordonarea evenimentelor cu autoritățile publice și locale în organizarea activităților educative, destinate în mod special copiilor” și care are ca indicator de monitorizare numărul de „activități organizate, cu dezagregarea acestora după regiuni”. În acest sens, solicităm respectuos excluderea AGE în calitate de instituție responsabilă de aspectele logistice aferente realizării Acțiunii 1.2.8 sau, alternativ, reformularea acțiunii de o manieră care să reflecte participarea instituției ca partener la realizarea activităților educative nemijlocite.	
	14.	Se va exclude AGE din lista instituțiilor responsabile pentru realizarea Acțiunii 3.1.8, deoarece difuzarea în rețelele sociale a alertelor privind persoanele dispărute și infractorii în căutare urmează a fi realizată de furnizorii de comunicații electronice în colaborare cu autoritățile publice responsabile de gestionarea domeniului persoanelor dispărute sau al infractorilor în căutare.	Nu se acceptă. Acțiunea 3.1.8. prevede <i>Colaborarea cu platformele sociale majore și furnizori de comunicații electronice pentru difuzarea în rețelele sociale a alertelor privind persoane dispărute și infractori în căutare</i>, iar ca <u>indicator de monitorizare este indicat: Colaborare stabilită (ex: acorduri, memorandum, protocoale de colaborare semnate).</u> Respectiv, considerăm că AGE poate avea o contribuție valoroasă la avizarea/consultarea proiectelor de acorduri de colaborare între furnizorii de comunicații electronice și autoritățile publice, întrucât misiunea AGE constă în eficientizarea și modernizarea serviciilor publice, oferite cetățenilor prin intermediul tehnologiilor informaționale.
Serviciul de Protecție și Pază de Stat (nr.2/1871 din 24.09.2025)	15.	În conformitate cu prevederile Legii nr.134/2008 cu privire la Serviciul de Protecție și Pază de Stat, Serviciul este un organ de stat cu atribuții speciale în domeniul securității statului, specializat în asigurarea protecției demnitarilor Republicii Moldova, a membrilor lor de familie, în limitele competențelor legale, precum și în asigurarea pazei sediilor de lucru și a reședințelor acestora. Menționăm că Serviciul este investit cu drepturi și obligații ce țin nemijlocit de asigurarea protecției demnitarilor, precum și de asigurarea pazei sediilor de lucru și a reședințelor acestora. Totdată, potrivit legii, pentru îndeplinirea obligațiilor ce îi revin, Serviciul cooperează cu Ministerul Afacerilor Interne, cu alte instituții, cu autorități ale administrației publice centrale și locale, cu persoane fizice, precum și cu instituții similare din alte țări, inclusiv organizații internaționale de profil.	Se acceptă. Serviciul de Protecție și Pază de Stat a fost exclus din lista autorităților și instituțiilor responsabile de implementarea Programului.

		La fel, menționăm că Serviciul nu are competențe în domeniul prevenirii și combaterii criminalității, or, în acest sens, cadrul legal nu stabilește acest fapt. Astfel, reieșind din cele expuse, precum și luând în considerare faptul că Serviciul de Protecție și Pază de Stat nu se regăsește în proiectul Planului de acțiuni privind implementarea Programului național de prevenire și combatere a criminalității pentru anii 2026-2030, considerăm imperios și solicităm de a exclude Serviciul de Protecție și Pază de Stat din lista autorităților și instituțiilor responsabile de implementarea Programului respectiv, prevăzute în proiect.	
Ministerul Finanțelor (05-17/204/1395 din 24.09.2025)	16	La Capitolul I „Introducere”, pct.37, și la Capitolul VIII „Autorități/instituții responsabile”, pct.194, se propune completarea cu Serviciul Fiscal de Stat și Inspectoratul Control Financiar de Stat (reieșind din noile competențe a Inspectoratului de constatare a infracțiunilor prevăzute la art.240, 332¹, 332² din Codul penal).	Se acceptă. Pct. 37 și 194 au fost completate
	17	Totodată, urmare discuțiilor purtate în cadrul ședinței din data de 10.09.2025, organizată de Ministerul Afacerilor Interne, se solicită completarea Programului național de prevenire și combatere a criminalității pentru anii 2026–2030 cu noi măsuri privind combaterea infracțiunilor de contrabandă și eschivare de la plata drepturilor de import. Se menționează că, propunerile au scopul de consolidare a cooperării interinstituționale, dezvoltarea sistemelor de analiză a riscurilor și modernizarea infrastructurii de control la frontieră. După pct.82 din Capitolul II „Analiza situației”, Secțiunea 2. „Infracțiuni de natură economică” se va completa cu trei puncte noi: „83. Infracțiunile de contrabandă și eschivare de la plata drepturilor de import rămân una dintre principalele forme de infracțiuni economice care afectează siguranța economică a statului. Cele mai frecvente cazuri se referă la produsele supuse regimurilor fiscale speciale, cum ar fi tutunul și alcoolul, bunurile restricționate (medicamente, precursori pentru medicamente/ explozibil, cu dublă destinație etc), dar și bunuri comerciale de uz general, introduse ilegal pentru a evita obligațiile vamale. 84. În prezent, combaterea eficientă a contrabandei și eschivarea de la plata drepturilor de import este afectată de mai mulți factori. În primul rând, metodele utilizate devin tot mai sofisticate, inclusiv disimularea în compartimente special amenajate sau folosirea transportului ca acoperire. De asemenea, infrastructura din unele puncte de trecere a frontierei rămâne subdezvoltată, lipsind echipamentele moderne pentru control non-intruziv. Cooperarea între autoritățile responsabile de control este adesea limitată de lipsa unui mecanism comun de analiză operațională a riscurilor, ceea ce reduce eficiența analizei de risc în activitățile de control. În paralel, sistemele informaționale nu sunt încă interconectate suficient pentru a permite accesul rapid și integrat la datele despre transporturi, documentele însoțitoare și istoricul operatorilor economici. 85. În acest context, este necesară consolidarea capacității de detecție și reacție a autorităților abilitate. Un element-cheie îl reprezintă crearea și utilizarea unui sistem comun de analiză a riscurilor, care să integreze date din multiple surse și să permită	Se acceptă. Proiectul a fost completat cu textul propus.

		anticiparea activităților de contrabandă și eschivare de la plata drepturilor de import, prin identificarea timpurie a fluxurilor atipice, rutelor riscante sau actorilor implicați. Totodată, deoarece infracțiunile de contrabandă și eschivare de la plata drepturilor de import poartă un caracter transfrontalier, este de o importanță majoră cooperarea internațională prin intermediul schimbului de informații și desfășurarea investigațiilor comune internaționale.”	
	18	Subsidiar, se va asigura numerotarea corespunzătoare a punctelor pe tot parcursul textului	Se acceptă.
	19	De asemenea, se consideră oportună completarea textului din Secțiunea 2. „Infracțiuni de natură economică” cu menționarea rolului și responsabilităților Serviciului Fiscal de Stat în combaterea infracțiunilor economice ce intră în domeniul său de competență, precum și cu furnizarea, după caz, a datelor statistice privind dinamica infracțiunilor legate de evaziunea fiscală în perioada 2022–2024.	Se acceptă parțial. În cadrul ședinței din data de 10.09.2025, cu participarea reprezentanților Serviciului Vamal și Serviciului Fiscal de Stat, Ministerul Afacerilor Interne și-a exprimat disponibilitatea de a completa proiectul cu informații relevante ce țin de domeniul Serviciului Vamal și Serviciului Fiscal de Stat. Mai mult decât atât, în cadrul ședinței s-a convenit expedierea acestor informații în adresa Ministerului Afacerilor Interne, cel târziu în timpul avizării proiectului. Ținând cont de faptul că avizul Ministerului Finanțelor include și considerentele Serviciului Fiscal de Stat, considerăm că informațiile propuse pentru completare (rolul și responsabilitățile Serviciului Fiscal de Stat în combaterea infracțiunilor economice, furnizarea datelor statistice privind dinamica infracțiunilor legate de evaziunea fiscală în perioada 2022–2024) urmau a fi incluse în aviz. Cu referire la datele statistice privind dinamica infracțiunilor legate de evaziune fiscală în perioada 2022-2024, se precizează că aceste date se regăsesc la diagrama din figura 3.
	20	Capitolul VI „Costuri” La pct.189 se propune de ajustat unitatea de măsură a costurilor indicate. În același timp, în tabelul de la pct.192 se propune de ajustat costurile la obiectivul specific nr. 1.1.; 2.2.; 3.1. și 3.3. întrucât acestea sunt indicate eronat. De asemenea, se propune completarea denumirii coloanelor „Costuri totale” și „Costuri pe ani” cu unitatea de măsură corespunzătoare	Se acceptă. Pct. 189 a fost ajustat. La pct. 192 au fost ajustate costurile pentru obiectivul specific nr. 1.1.; 2.2.; 3.1. și 3.3. Denumirea coloanelor „Costuri totale” și „Costuri pe ani” au fost completate cu unitatea de măsură corespunzătoare
	21	Concomitent, se constată că suma costurilor neacoperite constituie circa 38 650,0 mii lei, cheltuieli care sunt planificate preponderent pentru anul 2026. În acest context, atragem atenția asupra unui risc financiar ce ține de costurile neacoperite și neidentificarea partenerilor de dezvoltare pentru finanțarea acestor cheltuieli, fapt ce	Se acceptă. Ministerul Afacerilor Interne întreprinde măsuri și negociază cu partenerii de dezvoltare pentru

		va duce la necesitatea identificării mijloacelor financiare din bugetul de stat și/sau lipsa instrumentelor financiare pentru implementarea Programului.	a identifica resursele financiare necesare în vederea asigurării implementării Programului.
	22	La Planul de acțiuni La acțiunea 1.2.6. „Organizarea sesiunilor de informare privind siguranța online și prevenirea riscurilor cibernetice, în special în regiunile rurale”, costul total indicat în coloana 4 nu corespunde cu însumarea costurilor incluse în coloanele 9-13 „Costuri totale divizate pe ani (mii lei)”.	Se acceptă. Eroarea a fost corectată
	23	Totodată, pentru acțiunile 1.2.6, 1.2.7 și 1.2.8 nu au fost alocate mijloace suplimentare la etapa de elaborare a Cadrului Bugetar pe Termen Mediu 2026–2028. În acest context, urmează să se expună Ministerul Educației și Cercetării, în calitate de instituție responsabilă.	Se acceptă. Ministerul Educației și Cercetării nu a obiectat acest aspect în avizul său. Suplimentar, la propunerea Ministerului Educației și Cercetării, acțiunea 1.2.7 a fost exclusă.
	24	La acțiunea 2.2.12. „Consolidarea capacității de investigare financiară a activităților desfășurate de grupurile de criminalitate organizată”, se solicită clarificarea sumei reflectate, având în vedere că aceasta este menționată concomitent în coloanele aferente costurilor acoperite și neacoperite.	Se acceptă. Eroarea a fost corectată.
Ministerul Apărării (nr. 11/1173 din 24.09.2025)	25	Ministerul Apărării nu a fost implicat la elaborarea Programului menționat, și nu poate fi regăsit în pct. 37, Capitolul I, în pct. 194, Capitolul VIII, în calitate de responsabil, precum și în Capitolul IX din Nota de fundamentare la proiectul de hotărâre a Guvernului cu privire la aprobarea Programului național de prevenire și combatere a criminalității pentru anii 2026-2030. Respectiv, propunem excluderea din conținutul prevederilor menționate a textului „Ministerul Apărării”. Consecvent, Ministerul Apărării este predispus spre colaborare constructivă și suport la implementarea Programului național de prevenire și combatere a criminalității, în conformitate cu documentele de politici și cadrul normativ în domeniul securității și apărării naționale	Se acceptă
Procuratura Generală (nr. 4-1d/25-307 din 25.09.2025)	26	Deși proiectul a fost elaborat în baza constatărilor din Raportul de evaluare intermediară, care a fost realizat la începutul anului 2025, pentru anii 2022- 2023, considerăm că, este esențială întocmirea și analiza unui Raport de evaluare finală a Programului precedent pentru anii 2022-2025. Această etapă reprezintă un fundament esențial și indispensabil pentru elaborarea unor politici publice eficiente și adaptate realităților actuale. Astfel, raportul de evaluare oferă o imagine clară și obiectivă asupra rezultatelor obținute în perioada anterioară, evidențiind succesele și identificând punctele slabe sau deficiențele intervențiilor implementate. Fără o astfel de evaluare, riscul de a perpetua măsuri ineficiente sau neadaptate contextului actual al criminalității este semnificativ. Mai mult, Raportul de evaluare finală contribuie la o mai bună coordonare interinstituțională și la implicarea tuturor actorilor relevanți în procesul decizional, prin oferirea unui cadru transparent și bine documentat asupra stării criminalității și a răspunsului sistemic la aceasta. Subsidiar, evaluarea și sinteza rezultatelor obținute servește drept fundament pentru identificarea noilor forme ale infracționalității cum ar fi cele generate de evoluțiile din domeniul tehnologic, informațional, cultural, economic, social și nu în	Se acceptă.

		ultimul rând, cele de ordin geopolitic care au un impact negativ asupra arhitecturii de pace și securitate la nivelul mapamondului. Astfel, doar în cazul identificării pericolelor noi, aprecierii gravității impactului acestora asupra relațiilor sociale per general și a securității Republicii Moldova în special, pot fi planificate acțiuni concrete și efective pentru contracararea și investigarea faptelor prejudiciabile și identificarea și prevenirea noilor forme de infraționalitate asigurând astfel relevanța și eficacitatea programului pentru perioada 2026-2030. În context, potrivit pct.91 din Hotărârea Guvernului nr. 386/2020 cu privire la planificare strategică: „Rezultatele evaluării sunt utilizate la revizuirea documentelor de politici publice și a documentelor de planificare în proces de implementare și la planificarea următoarelor intervenții de politici publice”.	
	27	Cu privire la Planul de acțiuni privind implementarea Programului de prevenire și combatere a criminalității pentru anii 2026 — 2030 (în continuare, Plan), pentru acțiunile ce urmează a fi realizate, în special cele prevăzute la pct.1.1.2, 1.1.3, 1.1.4, 1.1.5, 1.2.2, considerăm just de a fi efectuată o delimitare a instituțiilor responsabile în calitate de coordonator de instituțiile care vor contribui la realizarea acestor acțiuni. La fel, se impune precizarea indicatorilor de rezultatul cărora vor fi responsabile instituțiile care vor contribui la implementarea acțiunilor din Plan. Or, în corespundere cu pct.69 din Regulamentul cu privire la planificarea strategică aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 661 din 25.09.2024: „în cazul în care documentul de planificare și de politici publice prevede mai multe autorități și instituții publice responsabile de aceleași acțiuni, rolul de coordonator al implementării îi revine primei instituții indicate”. Prin urmare, prima instituție indicată va coordona implementarea acțiunii, urmată de instituțiile care contribuie la realizarea acesteia. Indicarea clară a responsabilităților facilitează monitorizarea și evaluarea performanței fiecărei instituții, permițând identificarea punctuală a eventualelor dificultăți sau blocaje și aplicarea de măsuri corective adecvate. De asemenea, prin raportarea concretă la atribuțiile funcționale, se asigură o mai bună coordonare interinstituțională, deoarece fiecare actor cunoaște rolul său exact în contextul global al prevenirii și combaterii criminalității, facilitând colaborarea și schimbul de informații între instituții. În concluzie, pentru o implementare eficientă și responsabilă a Programului, este imperativ ca responsabilitățile și acțiunile fiecărei instituții să fie clar definite și corelate cu atribuțiile funcționale specifice, asigurând astfel transparență, responsabilitate și rezultate măsurabile. Spre exemplu, pentru acțiunea „Adoptarea modificărilor la Codul de procedură penală și alte legi conexe...” responsabilitățile urmează a fi distribuite având în vedere atribuțiile funcționale a fiecărei instituții, după cum urmează: -Ministerul Justiției va avea responsabilitatea elaborării proiectului actului normativ, precum și promovarea acestuia pentru adoptare, în baza competențelor legislative și administrative conferite de lege;	Nu se acceptă Potrivit pct.69 din Regulamentul cu privire la planificarea strategică aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 386/2020 „<i>În cazul în care documentul de planificare și de politici publice prevede mai multe autorități și instituții publice responsabile de aceleași acțiuni, rolul de coordonator al implementării îi revine primei instituții indicate</i>”. Această normă prevede expres modul de distribuire a responsabilităților în cadrul implementării acțiunilor prevăzute în Plan. Astfel, prima instituție nominalizată în plan este desemnată ca principal responsabil și coordonator al executării acțiunii respective. Această instituție are rolul de a asigura planificarea, organizarea, monitorizarea și evaluarea implementării acțiunii, precum și de a coordona colaborarea cu celelalte instituții implicate. Celelalte autorități și instituții publice indicate pentru aceeași acțiune au rolul de a contribui la implementare, în limitele competențelor și atribuțiilor lor legale. Această structură clară de responsabilizare asigură un proces coerent și eficient de implementare a Programului și exclude suprapunerea de efort sau conflicte instituționale.

		-Procuratura și alte instituții implicate vor avea atribuția de a aviza proiectul și de a participa activ în grupurile de lucru constituite în vederea fundamentării și îmbunătățirii propunerilor legislative, contribuind cu expertiza specifică domeniului de activitate. În situațiile în care, din punct de vedere funcțional și operațional, nu este fezabilă delimitarea exactă a acțiunilor pentru fiecare instituție implicată, se propune utilizarea unei formulări care să distingă clar instituția responsabilă de instituțiile coresponsabile, după cum urmează: • Instituția responsabilă va avea rolul principal în coordonarea implementării acțiunii, asumându-și conducerea procesului, monitorizarea progresului și raportarea rezultatelor. • Instituțiile co-responsabile vor contribui la realizarea acțiunii în limitele atribuțiilor funcționale proprii, sprijinind instituția responsabilă prin avizare, consultare, furnizare de date, participare în grupuri de lucru sau alte activități de suport. Această abordare oferă flexibilitate în implementare, asigurând totodată claritate în repartizarea sarcinilor și evitarea confuziilor sau suprapunerilor instituționale. În plus, permite o evaluare mai riguroasă a contribuției fiecărei instituții în cadrul acțiunilor complexe.	
	28	În acest context, pentru certitudinea distribuirii sarcinilor între instituțiile care vor contribui la realizarea acțiunilor din Plan, în acord cu competențele Procuraturii, care în corespundere cu prevederile art.73 din Constituția Republicii Moldova nu este un subiect cu drept de inițiativă legislativă, considerăm oportună completarea la rubrica „Indicatorii de monitorizare”, în tot textul, după indicatorii „Proiect elaborat” sau „Proiect de act normativ aprobat de Guvern” după caz, cu următorii indicatori: - numărul de participări în cadrul ședințelor grupului de lucru; - propuneri de modificare a cadrului normativ; -avize elaborate. Indicatorii de monitorizare nominalizați, ar putea reveni ca sarcină instituțiilor care contribuie la realizarea acțiunilor din Plan, inter alia și Procuraturii Generale.	Nu se acceptă Potrivit Ghidului cu privire la planificarea strategică, elaborat de către Cancelaria de Stat, prin intermediul Indicatorilor de monitorizare este măsurat nemijlocit progresul în implementarea acțiunii. La fel, Ghidul specifică că „Indicatorii de monitorizare vor reflecta rezultatul final al acțiunii și vor permite evaluarea gradului de realizare. Indicatorii trebuie să fie clar, măsurabili și relevanți pentru obiectivul acțiunii.”
	29	La Acțiunea nr. 1.1.6 indicatorul de monitorizare „Numărul de activități comune realizate” este formulat vag și ambiguu nefiind specificat: - Ce tipuri de activități comune se are în vedere: instruiți, operațiuni....etc; - Care este valoare de referință respectiv situația existentă la începutul perioadei de implementare; - Care este tendința așteptată (ex. creștere cantitativă, menținere, îmbunătățire calitativă... etc.); Care este frecvența de măsurare și unitatea clară de cuantificare (ex. pe an, pe perioadă...etc.). Prin urmare, propunem autorului revizuirea indicatorului de monitorizare astfel încât să reflecte un rezultat concret și măsurabil, cu specificarea tipului de activități vizate și a unei valori de referință însoțită de o țintă estimativă.	Nu se acceptă. Indicatorul de monitorizare asemănător se regăsește în Planul Național de Aderare a RM la UE pentru anii 2025-2029, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 306/2025, având aceleași instituții responsabile. Respectiv se optează pentru păstrarea aceleiași formule
	30	În denumirea Obiectivului general nr. 2 după textul „grupurilor” propunem a completa cu textul „și organizațiilor criminale” având în vedere denumirea deplină a Obiectivului general nr. 2 care reiese din partea narativă (Programul).	Se acceptă. Proiectul a fost modificat.
	31	Acțiunea nr. 2.1.2. „implementarea măsurilor de investigație comune și constituirea echipelor dedicate investigării și combaterii noilor fenomene de	Nu se acceptă.

		<i>criminalitate transnațională</i>" nu este clară, formulată vag și general, ceea ce creează probleme serioase de interpretare, implementare și monitorizare. Termeni și texte precum „măsuri de investigație comune”, „echipe dedicate” și „investigării și combaterii noilor fenomene de criminalitate transnațională” nu sunt clar definiți, ceea ce generează ambiguități atât în procesul de implementare, cât și în cel de monitorizare și evaluare, după cum urmează: - „măsuri de investigație comună” - nu se precizează ce tip de măsuri (operațiuni coordonate, schimb de informații, metode speciale de investigație, urmăriri penale etc.). - „echipe dedicate” - nu e clar cine le constituie, la ce nivel (național, regional, internațional) și din ce structuri fac parte.	Formularea respectivă se regăsește în Planul Național de Aderare a RM la UE pentru anii 2025-2029, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 306/2025. Respectiv se optează pentru păstrarea aceluiași formule.
	32	La Acțiunea 2.2.1. „<i>Organizarea de sesiuni de formare pentru consolidarea capacităților profesionale ale părților implicate în combaterea criminalității organizate, cu privire la metodele moderne de identificare (documentare) a acestora</i>” urmează a se stabili despre care „părți implicate” se are în vedere. Totuși, luând în considerație instituțiile responsabile indicate (INJ și PG), rezultă că instruirea vizează doar procurorii. Dacă autorul are în vedere și alte categorii (judecători, ofițeri de urmărire penală, ofițeri 3 de investigații, etc.), acestea urmează a fi specificate expres, precum și instituțiile responsabile pentru instruirea lor. Or, potrivit prevederilor art. 4 alin. (1) din Legea nr. 152/2006 cu privire la Institutul Național al Justiției, în atribuțiile INJ intră formarea inițială și continuă a judecătorilor și procurorilor, alte categorii de subiecți implicați în combaterea criminalității nefiind beneficiari a instruirii. Totodată, este de menționat că, la instruirea procurorilor și judecătorilor, urmează a fi indicate, la rubrica instituții responsabile și Consiliul Superior al Procurorilor (CSP), precum și Consiliul Superior al Magistraturii (CSM), având în vedere rolul acestora în asigurarea pregătirii profesionale continue a procurorilor și judecătorilor în calitate de autorități de autoadministrare ale profesiilor respective CSP și CSM sunt responsabile de identificarea necesităților de formare, de coordonarea procesului de instruire și de asigurarea conformității programelor de pregătire cu standardele naționale și europene (a se vedea art. 30 alin. (3) și art. 31 alin. (1) din Legea nr. 152/2006 privind Institutul Național al Justiției).	Nu se acceptă. O acțiune asemănătoare se regăsește în Planul Național de Aderare a RM la UE pentru anii 2025-2029, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 306/2025, având aceleași instituții responsabile. Respectiv se optează pentru păstrarea aceluiași formule.
	33	În acest sens, propunem și la Acțiunea 2.2.13. „îmbunătățirea răspunsului judiciar la criminalitatea organizată prin formare judiciară specifică, și organizarea unor sesiuni de instruire specializate pentru judecători privind abordarea infracțiunilor grave”, la rubrica „instituții responsabile” propunem a completa cu Consiliul Superior al Magistraturii având în vedere argumentele expuse supra.	Se acceptă. Proiectul a fost completat
	34	De asemenea, această situație este valabilă și pentru de la Acțiunea 3.3.6. Instruirea continuă a personalului în domeniul investigării infracțiunilor de corupere electorală, finanțarea ilegală, a partidelor politice, a grupurilor de inițiativă, a concurenților electorali sau a participanților la referendum” la rubrica „Instituții responsabile” propunem autorului a completa cu Consiliul Superior al Procurorilor și Consiliul Superior al Magistraturii având în vedere argumentele expuse anterior.	Se acceptă. Proiectul a fost completat.

35	Acțiunea 2.2.11 „Consolidarea, mecanismelor de protecție, motivare și valorificare a cooperării martorilor și denunțătorilor în cazuri de criminalitate organizată”, formularea actuală poate crea confuzie dacă la rubrica „instituții responsabile” apare doar Procuratura Generală și Procuratura Anticorupție, deși fenomenul vizat este criminalitatea organizată, unde competențele principale revin Procuraturii pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale (PCCOCS). Prin urmare, propunem autorului la rubrica „instituții responsabile” sau completarea cu sintagma „Procuratura pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale”, fie menționarea generică „Procuratura Generală” care ar permite ulterior delegarea responsabilităților interne către structurile specializate (PCCOCS, PA, subdiviziunile Procuraturii Generale sau procuraturile teritoriale) fără a supune modificărilor documentele de politici. Procuratura Generală poate asigura coordonarea și repartizarea sarcinilor între subdiviziuni, evitând conflictele de competență.	Se acceptă. Procuratura Anticorupție a fost exclusă. S-a păstrat menționarea generică „Procuratura Generală”, ceea ce va permite delegarea responsabilităților potrivit competențelor.
36	La Acțiunea 2.2.12. „Consolidarea capacității de investigare financiară a activităților desfășurate de grupurile de criminalitate organizată.” propunem autorului a revizui și indicatorul de monitorizare „număr de instruiri organizate” sub prisma argumentelor expuse supra, la rubrica „instituții responsabile” a se revizui sub prisma argumentelor expuse supra.	Se acceptă parțial La rubrica „Instituții responsabile” a fost exclus Procuratura Anticorupție și a fost inclus Consiliul Superior al Procurorilor. În partea ce ține de indicatorul de monitorizare „număr de instruiri organizate” considerăm că acesta este formulat corect, întrucât așa formulă este utilizată și în alte documente de politici.
37	La Acțiunea 3.3.1. îmbunătățirea evidenței statistice privind investigațiile, urmărirea penală și condamnările realizate în cazurile infracțiunii de spălare de bani ” indicatorul de monitorizare „evidența statistică îmbunătățită” este formulată general și neclar - nu precizează ce anume se are în vedere prin „îmbunătățire” (ex.: detalierea variabilelor statistice, crearea unei baze de date centralizate, standardizarea rapoartelor etc). Mai mult, acest indicator de monitorizare nu este măsurabil, adică lipsesc criteriile obiective care să permită evaluarea progresului și nu se va putea stabili dacă obiectivul a fost realizat parțial, integral sau deloc. Totodată, fără parametri clari, nu poate fi comparată situația de referință cu cea ulterioară implementării acțiunii, precum și diminuează utilitatea practică a monitorizării. Prin urmare, indicatorul, în forma actuală, nu oferă date concrete pentru fundamentarea deciziilor de politici publice sau pentru raportarea către partenerii internaționali. Pentru a răspunde cerințelor metodologice privind formularea indicatorilor SMART, se impune reformularea într-o manieră specifică și verificabilă.	Nu se acceptă. O acțiune asemănătoare se regăsește în Planul Național de Aderare a RM la UE pentru anii 2025-2029, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 306/2025, având aceleași instituții responsabile. Respectiv se optează pentru păstrarea aceluiași formule
38	Referitor la acțiunea 3.3.2. „Crearea unor condiții de concurență echitabile pentru întreprinderi prin combaterea criminalității economice și a spălării banilor” considerăm necesar reformularea acestei acțiuni deoarece, acțiunea de combatere a criminalității este acțiunea primară și intră în aria de competență a instituțiilor desemnate responsabile de acest obiectiv or, crearea condițiilor de concurență	Nu se acceptă O formulare asemănătoare se regăsește în Pilonul 7 „Valori fundamentale” din Agenda de Reforme aferentă Planului de creștere al RM pentru anii 2025-2027, aprobat prin HG nr. 260/2025

		echitabile sunt rezultatul tangențial și pozitiv al primei acțiuni dar nu se încadrează exact în atribuțiile exhaustive enunțate în legislație pentru aceste instituții. Astfel, pornind de la denumirea obiectivului specific al acestei acțiuni, „eficientizarea mecanismelor de identificare și examinare a infracțiunilor economice și conexe, prin reducerea acestora cu cel puțin 20% comparativ cu nivelul de referință, până în anul 2030” și a indicatorilor de rezultat „numărul infracțiunilor economice și conexe înregistrate anual propunem redenumirea acestei acțiuni cu următoarea formulare: „Intensificarea activității de identificare, înregistrare, investigare și judecare a infracțiunilor din domeniul criminalității economice și a spălării banilor”.	
Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor (nr. 02-2-23-1602 din 23.09.2025)	39	În luna iunie 2025, a fost aprobat în ședința plenară a Comitetului Moneyval al Consiliului Europei cel de al 3-lea Raport de progres care reflectă ultimele progrese înregistrate de autoritățile Republicii Moldova în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului. Corespunzător, la pct. 88 din ”Secțiunea 2. Infracțiuni de natură economică” urmează a fi inclusă informația din raportul menționat	Se acceptă
	40	La Planul de acțiuni, la pct. 55, acțiunea ”3.3.1. Îmbunătățirea evidenței statistice privind investigațiile, urmărirea penală și condamnările realizate în cazurile infracțiunii de spălare de bani” în vederea excluderii considerăm necesar includerea categoriilor de date care vor fi colectate, stocate și raportate de către fiecare autoritate publică separat. Pentru Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor se propune de stabilit următorii indicatori: - Nr. tranzacțiilor și activităților suspecte raportate de către entitățile raportoare în temeiul art. 11 din Legea nr. 308/2017 cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului; - Nr. diseminărilor transmise către autoritățile naționale privind rezultatele analizelor informațiilor obținute în temeiul art. 11 din Legea nr. 308/2017 cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului.	Nu se acceptă. O acțiune asemănătoare se regăsește în Planul Național de Aderare a RM la UE pentru anii 2025-2029, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 306/2025, având aceleași instituții responsabile. Respectiv se optează pentru păstrarea aceluiași formule. În timpul implementării acțiunii, fiecare entitate va analiza subiectul și va îmbunătăți evidența potrivit competenței funcționale. Categoriile de date ce urmează a fi colectate pot varia de la an la an, de aceea este imposibil de a planifica anumit indicatori concreți. Subsidiar, indicatorii de monitorizare propuși nu se referă la acțiunea de „îmbunătățire a evidenței statistice ...”, or acești indicatori se potrivesc cu acțiunea 3.3.5. care se referă la schimbul de informații între instituții pentru identificarea tranzacțiilor suspecte.
	41	La pct nr. 58., acțiunea ”3.3.4. Implementarea de sisteme automate de filtrare și avertizare care să alerteze clienții în timp real atunci când efectuează transferuri suspecte către conturi off-shore, portofele de criptomonede sau conturi personale fără justificare clară” urmează a fi exclusă. De menționat că, în virtutea atribuțiilor legale, SPCSB ”notifică entitățile raportoare, organele cu funcții de supraveghere a entităților raportoare și alte autorități competente cu privire la riscurile aferente spălării banilor și finanțării terorismului, noile tendințe și tipologii în domeniul spălării banilor și finanțării terorismului, încălcările stabilite în domeniile de competență și lacunele în actele normative în	Se acceptă. Acțiunea a fost exclusă

		partea ce ține de prevenirea riscurilor de spălare a banilor și de finanțare a terorismului”. Corespunzător, din motive juridice, tehnice și operaționale, SPCSB nu poate interveni direct în infrastructurile instituțiilor bancare și non-bancare și să includă careva sisteme de alertă destinate clienților acestor entități raportoare. Astfel, doar entitățile respective, în baza notificărilor recepționate de la SPCSB sau alte autorități competente (Banca Națională a Moldovei) și a analizei interne a riscurilor, pot să implementeze sisteme și proceduri automatizate care ar detecta și genera alerte de genul respectiv și, după necesitate, raportarea lor către SPCSB.	
	42	La pct. 59, acțiunea ”3.3.5. Elaborarea și implementarea unui protocol interinstituțional de alertare automată între MAI, SPCSB, BNM și SFS privind cazurile de tranzacții suspecte, cu accent pe contrabandă, spălare de bani, evaziune fiscală și criminalitatea organizată” urmează a fi exclusă deoarece această acțiune deja constituie o prevedere legală care este implementată. Corespunzător, nu este oportun dublarea normelor unei legi cu prevederi din strategie.	Se acceptă Acțiunea a fost reformulată în scopul monitorizării și evaluării implementării normelor legale existente. <i>„consolidarea mecanismului interinstituțional de alertare și schimb automatizat de date între MAI, SPCSB, BNM și SFS, cu scopul identificării tranzacțiilor suspecte, în special în domeniile de contrabandă, spălare de bani, evaziune fiscală și criminalitate organizată”.</i>
Inspectoratul de Stat pentru Supravegherea Produselor Nealimentare și Protecția Consumatorilor (nr. 27/12-3391 din 25.09.2025)	43	Lipsă de obiecții și propuneri	
Ministerul Muncii și Protecției Sociale (nr. 02/4517 din 24.09.2025)	44	Pentru a răspunde adecvat realităților actuale și obligațiilor internaționale ale Republicii Moldova, Programul urmează a fi completat cu o perspectivă de gen și o abordare centrată pe victimă. Datele arată că femeile și fetele sunt afectate disproporționat de forme grave de criminalitate, precum traficul de ființe umane, violența sexuală și violența în familie, alte forme de violență asupra femeilor, inclusiv violența pe dimensiune digitală. Modificările aduse prin Legea nr. 252/20251 introduc noi incriminări privind violența împotriva femeilor și violența în familie, aspecte care trebuie reflectate în Program. În plus, SND „Moldova Europeană 2030” și țintele ODD 16.1 impun o reducere continuă și dinamică a tuturor formelor de violență, în special a violenței în familie și a violenței sexuale. În sensul celor menționate supra se consideră important ca Programul să înglobeze: - aspecte specifice pentru asigurarea egalității de șanse între femei și bărbați, în special în accesul femeilor la viața publică și politică, precum și prevenirii infracțiunilor de instigare la acțiuni violente pe motive de prejudecată și încălcarea egalității în drepturi a cetățenilor;	Se acceptă parțial Se precizează că proiectul Programului urmărește și abordează angajamentul de implementare a țințelor strategice prevăzute în SND „Moldova Europeană 2030”, fiind indicată ținta de reducere continuă și dinamică a tuturor formelor de violență, în special a violenței în familie și a violenței sexuale (ODD 16.1), precum și indicatorul de evaluare reducerea numărului victimelor infracțiunilor de violență sexuală la 100 mii populație până la 8 în anul 2030. Respectiv, în acest sens, în Planul de acțiuni au fost formulate acțiuni ce au ca scop realizarea acestui obiectiv și atingerea indicatorului. Se precizează că programul nu reflectă subiectul ce ține de reducerea vulnerabilităților privind traficul de ființe umane, întrucât acesta este abordat în Programul pentru prevenirea și combaterea traficului

		- includerea unor obiective și acțiuni concrete pentru combaterea stereotipurilor de gen, care contribuie atât la criminalitate, cât și la modul în care profesioniștii intervin în raport cu victimele violenței împotriva femeilor, violenței în familie și a traficului de ființe umane, precum și față de membrii familiilor acestora. Acestea ar putea include campanii de conștientizare și module/programe de formare obligatorii pentru profesioniști cu accent pe abordarea centrată pe victimă, ceea ce va asigura un tratament adecvat, respectuos și eficient; - căsătoriile forțate și actele de persecuție, deoarece acestea constituie factori de risc majori ce pot escalada spre infracțiuni grave contra vieții și sănătății persoanei; - specificul fomicidului, cu includerea statisticilor relevante și măsuri de prevenire și intervenție adaptate; - măsuri pentru asigurarea drepturilor victimelor și indicatori specifici pentru reabilitare (numărul victimelor care accesează servicii de suport, ratele de satisfacție, eficacitatea măsurilor de protecție, cu date dezagregate pe multiple criterii), conform Legii nr. 137/2016 cu privire la reabilitarea victimelor infracțiunilor, asigurând accesul la informații, consiliere psihologică, asistență juridică și mecanismele de compensare; - expunerea clară a mecanismelor de cooperare interinstituțională; - specificații exprese că domeniul prevenirii și combaterii violenței împotriva femeilor și a violenței în familie, este reglementat prin legi speciale și program național separat.	de ființe umane pentru anii 2024-2028, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.715/2023. Cu referire la domeniul violenței în familie, proiectul Programului nu conține date și informații aferente acestui subiect, întrucât acest domeniu este reglementat într-un document de politici separat, fiind vorba de Programul național privind prevenirea și combaterea violenței față de femei și a violenței în familie pentru anii 2023-2027. Suplimentar, unele obiective referitoare la violența în familie au fost reflectate în proiectul Programului național de ordine și securitate publică pentru anii 2026-2030.
	45	În sensul celor invocate supra, se propun următoarele modificări și completări în conținutul Programului și a Planului de acțiuni, după cum urmează: 1. Substituirea cuvântul „minor” la orice formă gramaticală cu cuvântul „copil” la forma gramaticală corespunzătoare, pentru a aduce în concordanță cu terminologia utilizată atât în legislația internațională (Convenția ONU cu privire la drepturile copilului), cât și în legislația națională (Legea nr. 370/2023 privind drepturile copilului, Legea nr. 140/2013 privind protecția specială a copiilor aflați în situație de risc și a copiilor separați de părinți ș.a.)	Se acceptă parțial. Codul penal utilizează în conținutul său terminologia de „infracțiuni comise de minori” sau „infracțiuni comise asupra minorilor”. De aceea, atunci când în proiect se prezintă date statistice sau alte informații cu privire la astfel de infracțiuni sau categorii de victime, se utilizează terminologia în corespundere cu normele Codului Penal. În alt context, s-a utilizat termenul de „copil”.
	46	Completarea pct.78 din Program, cu subpunctele 6-8 din următoarea redacție: „ 6. Creșterea fenomenului de cyberbullying (hărțuire online), având un impact negativ asupra integrării sociale și performanței școlare a copiilor; 7. Creșterea riscului de grooming – abordarea copiilor de către persoane cu intenții abuzive prin intermediul internetului este tot mai frecvent, în special în lipsa supravegherii parentale și a mecanismelor de protecție digitală; 8. Mediul online poate deveni un canal de recrutare pentru grupări extremiste, infracționale sau sectare, copiii fiind deosebit de vulnerabili la discursuri manipulative și mesaje radicale.”	Se acceptă. Pct. 78 a fost completat.
	47	La obiectivului specific 1.2. „Implementarea unui mecanism funcțional, privind identificarea și examinarea infracțiunilor ce atentează la viața sexuală, inclusiv cele comise prin intermediul tehnologiilor informaționale, capabil să reducă cu cel puțin 50% a numărului de infracțiuni de acest gen, până în anul 2030 ”, atât în textul Programului, cât și a Planului de acțiuni urmează să fie ajustat/completat indicatorul de rezultat propus de autor, după cum urmează:	Nu se acceptă Indicatorii propuși de către Ministerul Muncii și Protecției Sociale sunt lipsiți de date referitoare la valorile de referință și țintele planificate, ceea ce va îngreuna procesul de monitorizare a obiectivului.

	- Rata redusă cu cel puțin 50% până în anul 2030 a victimelor infracțiunilor (în special din grupurile vulnerabile), raportată la 100.000 de locuitori, dezagregată pe sex, vârstă, mediu de reședință, etnie și alți factori relevanți. - Ponderea instituțiilor responsabile (poliție, procuratură, instanțe de judecată, asistență socială, medicină) care dispun de sisteme funcționale pentru colectarea, analiza și raportarea datelor dezagregate privind victimele infracțiunilor (în special din grupurile vulnerabile), inclusiv faptelor comise prin intermediul tehnologiilor informaționale și comunicațiilor electronice, majorată cu cel puțin 70% până în anul 2028.	Se consideră corect a păstra indicatorul de rezultat și valorile indicate în proiect, întrucât aceștia au ca scop atingerea țintei prevăzută în SND „Moldova Europeană 2030” (reducerea numărului victimelor infracțiunilor de violență sexuală la 100 mii populație până la 8 în anul 2030). Se precizează că indicatorul de rezultat indicat în proiect nu afectează obiectivul 1.2, deoarece, în final, se urmărește reducerea cu cel puțin 50% a numărului de infracțiuni ce atentează la viața sexuală.
48	La Planul de acțiuni; La obiectivul general 1, obiectivul specific 1.2.: La acțiunea 1.2.3. Asigurarea colectării datelor privind violența digitală (numărul de cazuri, victime, tipuri de violență raportate, numărul ordonanțelor de protecție aplicate, condamnări, etc.): a) denumirea acțiunii se propune a fi reformulată și expusă, conform redacției: „Asigurarea colectării datelor privind violența pe dimensiunea digitală”; b) indicatorul de monitorizare urmează a fi exclus, deoarece Ordinul nr. 121/254/286-O/95 din 2008 privind evidența unică a infracțiunilor, a cauzelor penale și a persoanelor care au comis infracțiuni, cu modificările ulterioare, nu poate fi utilizat pentru monitorizarea acestei acțiuni și substituit cu următorii indicatori de monitorizare: - formulare/indicatori de colectare a datelor dezagregate pe multiple criterii ajustate/ajustați; - rapoarte anuale care să conțină analiza intersecțională a criminalității, numărul de cazuri/victime dezagregate pe criterii multiple, numărul ordonanțelor de protecție aplicate, numărul ordinelor de restricție de urgență emise/încălcate, condamnări, etc. elaborate. c) la rubrica „Instituție responsabilă” se va completa cu „Agenția Națională de Prevenire și Combatere a Violenței împotriva Femeilor și a Violenței în Familie” (ANPCV).	a) Se acceptă. Proiectul a fost completat b) Se acceptă. Indicatorul de monitorizare a fost modificat c) Se acceptă. Proiectul a fost completat
49	La acțiunea 1.2.10. Creșterea capacității angajaților din domeniul asistenței sociale de a identifica și gestiona eficient cazurile de abuz sexual comise prin intermediul tehnologiilor informaționale: a) denumirea acțiunii se propune a fi reformulată și expusă, conform redacției: „Creșterea capacității angajaților din domeniul asistenței sociale, poliției, justiției, educației și sănătății de a identifica și gestiona eficient cazurile de violență sexuală comise prin intermediul tehnologiilor informaționale și comunicațiilor electronice”. b) indicatorul de monitorizare „Numărul de angajați instruiți (date dezagregate pe sexe)” se va substitui cu următorul indicator: „Numărul profesioniștilor instruiți, conform domeniilor reprezentate”; c) la rubrica „Instituție responsabilă” se vor include suplimentar următoarele autorități: Ministerul Afacerilor Interne (MAI), Ministerul Sănătății (MS), Ministerul Justiției (MJ) și Ministerul Educației și Cercetării (MEC)	Nu se acceptă. Instruirea polițiștilor, procurorilor și judecătorilor în investigarea și judecarea infracțiunilor privind viața sexuală, inclusiv cele comise prin intermediul tehnologiilor informaționale este prevăzută la acțiunea 1.2.9.

50	Obiectivul specific 1.2. se va completa cu o acțiune nouă: „Organizarea instruirilor și campaniilor de educație digitală destinate femeilor, persoanelor vârstnice și celor cu dizabilități, pentru prevenirea fraudelor și exploatării online”, instituțiile responsabile fiind MAI, MJ, Procuratura Generală (PG), ANPCV, MMPS, MEC, cu următorii indicatori de monitorizare: - Numărul de instruiți și campanii realizate anual; - Numărul total de participanți; - Numărul de femei participante din grupurile subreprezentate/medii vulnerabile; - Numărul de materiale informative distribuite (pliante, ghiduri, materiale online), cu dezagregare pe tip canal (offline/online); - Numărul de formatori instruiți pentru a desfășura sesiuni pe educație digitală.	Nu se acceptă. Activitățile de instruire și campaniile de informare sunt activități diferite atât din punct de vedere al estimării bugetului cât și al grupului țintă. Respectiv nu le putem comasa. Suplimentar, se precizează că în obiectivul specific 1.2 sunt prevăzute activități de informare (acțiunea 1.2.6, 1.2.8.) și activități de instruire pentru speciliști (acțiunea 1.2.9 și 1.2.10.).
51	Obiectivul general 2 se va completa cu o acțiune nouă: „Prevenirea și combaterea căsătoriilor forțate și a actelor de persecuție, inclusiv a celor comise prin intermediul tehnologiilor informaționale și comunicațiilor electronice”, instituțiile responsabile fiind MAI, MJ, Consiliul Național pentru Asistența Juridică Garantată de Stat (CNAJGS), ANPCV, MMPS, MEC, cu următorii indicatori de monitorizare: - Numărul de cauze investigate dezagregate după multiple criterii; - Numărul victimelor asistate juridic, psihologic și social, dezagregat pe sex, vârstă, etnie, dizabilitate, rural/urban; - Numărul campaniilor de sensibilizare derulate la nivel național și local, inclusiv online; - Numărul și tipologia profesioniștilor instruiți privind identificarea și gestionarea cazurilor; - Rata de condamnare în cauzele instrumentate, dezagregată pe tipul de infracțiune (căsătorie forțată, persecuție).	Nu se acceptă. Indicatorii de monitorizare nu corespund acțiunii, aceștia referindu-se atât la numărul de investigații, cât și la numărul victimelor asistate, numărul campaniilor de sensibilizare, numărul profesioniștilor instruiți, rata de condamnare. Se precizează că indicatorii trebuie să fie corelați cu acțiunea pentru a putea monitoriza implementarea acțiunii.
52	La obiectivul general 3 În denumirea acțiunii 3.1.1. Stabilirea unui mecanism interinstituțional de monitorizare a persoanelor cu caracter violent, prin gestionarea cazurilor persoanelor anterior condamnate pentru fapte de violență sau a persoanelor cu tulburări psihice, cuvântul „caracter” se va substitui cu cuvântul „comportament”	Se acceptă.
53	Acțiunea 3.1.3. Elaborarea rapoartelor de analiză a infracțiunilor ce atentează la viața și sănătatea persoanei, cu înaintarea recomandărilor de redresare a situației se va completa cu un indicator nou de monitorizare: „Numărul de recomandări implementate.”	Se acceptă
54	În denumirea acțiunii 3.1.8. Colaborarea cu platformele sociale majore și furnizori de comunicații electronice pentru difuzarea în rețelele sociale a alertelor privind persoane dispărute și infractori în căutare cuvântul „sociale” se va substitui cu sintagma „de socializare”.	Se acceptă
55	La acțiunea 3.2.5. Elaborarea și implementarea unui program național integrat pentru beneficiarii probațiunii cu adicții (alcool, droguri), indicatorul de monitorizare „Rata de recidivă la 12 luni” va fi completat cu sintagma „după finalizarea programului”	Se acceptă
56	Obiectivul specific 3.2. se va completa cu 4 acțiuni noi, după cum urmează:	Nu se acceptă.

	1. „Asigurarea sprijinului integrat – juridic, psihologic, informațional și social – pentru victimele violenței în familie și violenței împotriva femeilor, în 100% din cazurile instrumentate”, instituțiile responsabile fiind MAI, MJ, PG, MS, MMPS, ANPCV, cu următorii indicatori de monitorizare: - Numărul de victime asistate, dezagregate după multiple criterii; - Rata cazurilor instrumentate care au beneficiat de servicii de sprijin, cu obiectiv 100%, dezagregate pe tipurile de servicii acordate; - Rata de satisfacție a beneficiarilor față de serviciile primite; - Numărul de profesioniști instruiți, dezagregat pe sector.	Scopul Programului constă în întreprinderea măsurilor în vederea prevenirii și combaterii criminalității, acesta nu are ca obiectiv acordarea de asistență victimelor. Or, acest domeniu revine în mare parte domeniului de asistență socială și nu se poate regăsi în acest document de politici. Concomitent, acțiunea propusă nu este corelată cu indicatorii de monitorizare indicați, aceștia referindu-se la numărul de victime asistate, rata cazurilor instrumentate, rata de satisfacție, profesioniști instruiți.
57	2. „Implementarea unui modul obligatoriu de formare pentru profesioniști din domeniile poliției, justiției, sănătății și asistenței sociale, axat pe abordarea centrată pe victimă și eliminarea stereotipurilor de gen”, instituțiile responsabile fiind MAI, MJ, CNAJGS, PG, MS, MMPS, ANPCV, cu următorii indicatori de monitorizare: - Număr de module revizuite și actualizate anual, reflectând inclusiv dimensiunea digitală și standardele internaționale privind egalitatea de gen. - Procentul instituțiilor care au integrat modulul în planurile de formare continuă, dezagregat pe tip de instituție. - Număr de profesioniști instruiți.	Se acceptă. Acțiunea a fost inclusă
58	3. „Fortificarea mecanismelor de monitorizare și raportare privind cazurile de femicid”, instituțiile responsabile fiind MAI, MJ, PG, MMPSA, ANPCV cu următorii indicatori de monitorizare: - Numărul cazurilor de femicid raportate anual, dezagregate după multiple criterii; - Numărul evaluărilor de risc de letalitate realizate raportat la numărul total de cazuri instrumentate; - Numărul de profesioniști instruiți în utilizarea instrumentelor de management al riscului, dezagregat pe instituție și funcție	Se acceptă. Acțiunea a fost inclusă
59	4. „Ajustarea și implementarea unui protocol unic de intervenție intersectorială pentru cazurile de violență în familie”, instituțiile responsabile fiind ANPCV, MMPS, MAI, MJ, MS, cu indicatorii de monitorizare: - Proceduri elaborate și aprobate; - Numărul de cazuri gestionate conform procedurii.	Nu se acceptă. Domeniul „violentei în familie” nu este abordat în proiectul respectiv. Informații suplimentare se regăsesc la pct. 44 din prezentul tabel.
60	Subsidiar la cele enunțate supra, se menționează că, indicatorii de monitorizare din Planul de acțiuni urmează a fi dezagregați pe criterii multiple (sex, gen, vârstă, etnie, dizabilitate, mediul rural/urban, proveniență, statut socio-economic, orientare sexuală, etc., pentru toate tipurile de infracțiuni, victime și făptuitori, profesioniști instruiți, acolo unde este posibil). Aceste date sunt de importanță majoră pentru înțelegerea dimensiunilor intersecționale ale criminalității și pentru evaluarea impactului programului, mai ales în cazul grupurilor vulnerabile și subreprezentate.	Se acceptă. Indicatorii de monitorizare au fost dezagregați în limita posibilității
61	La Nota de fundamentare, se consideră oportună reflectarea analizei impactului de gen pentru implementarea cu succes a Programului și pentru asigurarea unei abordări echitabile și incluzive în combaterea criminalității, deoarece criminalitatea	Se acceptă. Nota de fundamentare a fost completată

		afectează disproporționat femeile și copii, iar măsurile incluse trebuie să urmărească reducerea acestor inegalități, inclusiv prin colectarea de date dezagregate pe criterii de gen, vârstă, mediu de reședință, statut socioeconomic, etnie sau statut migrațional, precum și prin acțiuni de formare și educație cu relevanță de gen.	
Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal (nr. 04-01/3185 din 26.09.2025)	62	Lipsă de obiecții și propuneri	
Centrul Național Anticorupție (nr. 06/2/17038 din 26.09.2025)	63	La proiectul Programului, se impune o reanaliză a structurării informațiilor cuprinse la punctele 89 - 96, în partea care se referă la fenomenul corupției electorale și finanțării ilegale a partidelor politice. Se recomandă ca aceste informații să fie prezentate într-o secțiune separată, distinctă de Secțiunea 2 - Infrațiuni de natură economică. În acest sens, analizând în corespundere cu prevederile Codului penal, infracțiunile economice descrise în secțiunea 2 din proiect sunt prevăzute în capitolul X din partea specială a codului (infracțiuni economice), pe când informația reflectată la punctele 89 - 96 din proiect se referă la capitolul V al părții speciale din același cod (infracțiuni contra drepturilor politice, de muncă și altor drepturi constituționale ale cetățenilor). De asemenea, nu este o continuitate cu informația reflectată la punctul 97 din proiect care în esență descrie infracțiunile economice.	Se acceptă. Propunerea a fost inclusă în proiect
	64	La proiectul Planului de acțiuni, în contextul în care Centrul Național Anticorupție are atribuții în investigarea, colectarea și evaluarea informațiilor în cazul infracțiunilor legate de utilizarea criptomonedelor, în special cele de corupție și spălarea banilor, precum și cooperează cu alte autorități în vederea investigării financiare a activităților desfășurate de grupurile și organizațiile criminale, considerăm că ofițerii anticorupție din cadrul Centrului Național Anticorupție la fel ar trebui să își consolideze capacitățile în scopul eficientizării investigațiilor financiare, utilizarea bazelor de date și recuperarea activelor. Astfel, la obiectivul specific 2.2. acțiunea 2.2.12. Consolidarea capacității de investigare financiară a activităților desfășurate de grupurile de criminalitate organizată și la obiectivul specific 3.3 acțiunea 3.3.7. Elaborarea ghidului privind procedurile de investigare, colectare și evaluare a informațiilor, în cazul infracțiunilor privind utilizarea criptomonedelor, se recomandă completarea la compartimentul Instituție responsabilă cu sintagma "Centrul Național Anticorupție".	Se acceptă La acțiunile 2.2.12 și 3.3.7 a fost completată lista instituțiilor responsabile cu „Centrul Național Anticorupție”.
Banca Națională a Moldovei (nr. 31-002/4884 din 24.09.2025)	65	Proiectul Programului național de prevenire și combatere a criminalității pentru anii 2026-2030 (denumit în continuare Program) reprezintă un document de politici, căruia i se aplică rigorile prestabilite în art. 24 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative. Potrivit Notei de fundamentare aferentă Programului, una dintre instituțiile responsabile de implementarea Programului este și Banca Națională a Moldovei. Norma art. 24 alin. (5) din Legea nr.100/2017 prevede următoarele: "Documentele de politici se aprobă prin hotărâre de Guvern. În cazul în care implementarea acestor politici presupune implicarea unor autorități administrative care nu se află în subordinea Guvernului, documentele de politici sînt aprobate de	Nu se acceptă Potrivit art. 24 alin. (5) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, „în cazul în care implementarea acestor politici presupune implicarea unor autorități administrative care nu se află în subordinea Guvernului, documentele de politici se aprobă de către Parlament”. Această normă se aplică însă în principal în situațiile în care realizarea obiectivelor documentului depinde într-o măsură

	către Parlament. (...)”. Potrivit art. 1 alin. (2) din Legea nr. 548/1995 cu privire la Banca Națională a Moldovei, Banca Națională este o persoană juridică publică autonomă și este responsabilă față de Parlament. Astfel, prin prisma celor precitate, sesizăm că Programul urmează a fi aprobat de către Parlament.	esențială de activitatea autorităților respective sau când acestea exercită un rol central în implementarea măsurilor propuse. În contextul prezentului Program, Banca Națională a Moldovei va contribui în mod relevant la realizarea anumitor obiective prin activități de cooperare interinstituțională. Cu toate acestea, deoarece nu exercită rolul de autoritate principală responsabilă de implementarea acțiunilor prevăzute în Plan, ci participă în calitate de partener în derularea acestora, răspunderea de bază pentru punerea în aplicare a măsurilor revine prim executorului, iar implicarea BNM are un rol suplimentar, orientat spre sprijinirea procesului de implementare. În aceste circumstanțe, se consideră judicios aprobarea Programului prin hotărâre de Guvern.
66	Considerăm oportună completarea pct. 85 din Program, prin menționarea nu doar a modificărilor operate în Legea nr. 308/2017 privind prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului, dar și a modificărilor Legii nr. 75/2020 privind procedura de constatare a încălcărilor în domeniul prevenirii spălării banilor și finanțării terorismului și modul de aplicare a sancțiunilor, a Legii nr. 25/2016 privind aplicarea măsurilor restrictive internaționale, precum și a adoptării Legii nr. 34/2024 privind efectuarea decontărilor în numerar și pentru modificarea unor acte normative, întrucât toate aceste acte normative reflectă progresele substanțiale înregistrate de Republica Moldova în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului.	Se acceptă Proiectul a fost completat cu propunerile înaintate
	Cu referire la pct. 88 din Program, menționăm că deși acesta reflectă progresele recente ale Republicii Moldova în implementarea recomandărilor Grupului FATF, observăm că sursa de referință indicată în prima propoziție nu este actualizată. În acest sens, considerăm oportună revizuirea acesteia, prin indicarea, cu titlu de referință, a Raportului Comitetului MONEYVAL publicat în luna mai 2025¹, care reflectă mai precis și actualizat nivelul de conformitate atins de Republica Moldova.	Se acceptă Proiectul a fost modificat
67	Referitor la pct. 133 subpct. 1) din Program, considerăm oportună extinderea obiectului campaniile naționale de informare, care, adițional prezentării riscurilor și a metodelor de înșelăciune, să ofere îndrumări practice și recomandări clare pentru prevenirea acestora. Este esențial ca aceste campanii să promoveze un comportament responsabil și informat în utilizarea instrumentelor financiare. Adițional, având în vedere competențele Comisiei Naționale a Pieței Financiare de protecție a drepturilor consumatorilor de servicii financiare, sugerăm consultarea acesteia cu privire la disponibilitatea participării sale la realizarea măsurilor respective.	Se acceptă. Proiectul a fost completat
68	Cu privire la pct. 133 subpct. 2) din Program, având în vedere că Banca Națională a Moldovei nu deține competențe exclusive în domeniul educației financiare aferent utilizării instrumentelor de plată, recomandăm utilizarea doar a formulei generice „instituții relevante” și excluderea referinței la Banca Națională a Moldovei, pentru a	Se acceptă. Proiectul a fost modificat

	nu induce ideea unui rol primordial sau exclusiv al Băncii Naționale a Moldovei în realizarea măsurii respective.	
69	În pct. 194 din Program (capitolul VIII. Autorități/Instituții responsabile) se indică următoarele: „Responsabile de implementarea Programului sunt autoritățile și instituțiile publice implicate în domeniul de prevenire și combatere a criminalității: (...) Banca Națională a Moldovei”. Având în vedere prevederile Legii nr. 548/1995, în particular, obiectul, competența și atribuțiile sale, opinăm că Banca Națională a Moldovei nu poate fi desemnată ca autoritate publică implicată în prevenirea și combaterea criminalității. Eventual, Banca Națională a Moldovei poate colabora cu alte autorități, în limitele competențelor, pentru a acorda suport la prevenirea și combaterea criminalității.	Se acceptă. Proiectul a fost modificat
70	Cu referire la pct. 38 din Planul de acțiuni privind implementarea Programului național de prevenire și combatere a criminalității pentru anii 2026-2030 (în continuare – Plan de acțiuni), aferent acțiunii 2.2.12. Consolidarea capacității de investigare financiară a activităților desfășurate de grupurile de criminalitate organizată, subliniem că prin prisma atribuțiilor sale, Banca Națională a Moldovei nu investighează activitățile desfășurate de grupurile de criminalitate organizată. Astfel, considerăm necesară descrierea exactă a livrabililor care ar urma a fi pregătite de Banca Națională a Moldovei. Subsidiar, remarcăm că acțiunea precitată este descrisă generic, prin urmare se recomandă cel puțin precizarea autorității primare responsabile (e.g. Ministerul Afacerilor Interne/Serviciul Fiscal de Stat) și publicul țintă care urmează a fi informat (i.e. 40 de persoane este un indicator vag).	Nu se acceptă Potrivit pct.69 din Regulamentul cu privire la planificarea strategică aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 386/2020 „ <i>În cazul în care documentul de planificare și de politici publice prevede mai multe autorități și instituții publice responsabile de aceleași acțiuni, rolul de coordonator al implementării îi revine primei instituții indicate</i> ”.
		Această normă prevede expres modul de distribuire a responsabilităților în cadrul implementării acțiunilor prevăzute în Plan. Astfel, prima instituție nominalizată în plan este desemnată ca principal responsabil și coordonator al executării acțiunii respective. Această instituție are rolul de a asigura planificarea, organizarea, monitorizarea și evaluarea implementării acțiunii, precum și de a coordona colaborarea cu celelalte instituții implicate.
		Celelalte autorități și instituții publice indicate pentru aceeași acțiune au rolul de a contribui la implementare, în limitele competențelor și atribuțiilor lor legale. Această structură clară de responsabilizare asigură un proces coerent și eficient de implementare a Programului și exclude suprapunerea de efort sau conflicte instituționale.
71	Acțiunea 3.3.3. Organizarea unei campanii publice în vederea aducerii la cunoștință publicului larg despre schemele de money mules, prin care persoanele pot fi recrutate pentru a transfera bani din surse ilicite prin intermediul propriilor conturi bancare (inserată la pct. 57 din Planul de acțiuni) este descrisă generic. În acest sens, considerăm necesară, cel puțin, precizarea autorității primare responsabile (e.g. Ministerul Afacerilor Interne/Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării	Nu se acceptă. Argumentele au fost expuse mai sus

		Banilor/Procuratura Generală/Banca Națională a Moldovei) și publicul țintă care urmează a fi informat (i.e. 200 de persoane este un indicator vag).	
	72	Cu privire la pct. 58 din Planul de acțiuni, aferent acțiunii 3.3.4. Implementarea de sisteme automate de filtrare și avertizare care să alerteze clienții în timp real atunci când efectuează transferuri suspecte către conturi off-shore, portofele de criptomonede sau conturi personale fără justificare clară, notăm că aceasta este descrisă generic și este necesară, cel puțin, descrierea indicatorului de monitorizare în vederea precizării de către cine urmează a fi implementate „sistemele” vizate.	Se acceptă. A se vedea pct. 41 din tabel
Agencia Națională pentru Reglementare în Comunicații electronice și Tehnologia Informației (nr. 01-DJAC/1724 din 26.09.2025)	73	În proiectul Planului de acțiuni privind implementarea Programului național de prevenire a criminalității pentru anii 2026-2030 (Plan de acțiuni), printre autoritățile responsabile, ANRCETI este vizată la următoarele acțiuni unice identificabile: – 2.2.5. Elaborarea procedurilor operaționale care să reglementeze detaliat aspectele legate de modul de instalare, funcționare, control și întreținere a sistemelor tehnice de blocare a comunicațiilor electronice în perimetrele instituțiilor penitenciare;– 2.2.6. Dotarea cu echipamente de bruij sau întrerupere a comunicațiilor electronice în perimetrele instituțiilor penitenciare;– 2.2.7. Instruirea personalului tehnic și operațional din cadrul sistemului penitenciar pentru a asigura operarea corectă și intervenția promptă în cazul disfuncționalităților Sistemului de blocare și/sau întrerupere controlată a radiocomunicațiilor; – 3.1.4. Reglementarea mecanismului de eliberare a informațiilor în regim prioritar pentru investigarea infracțiunilor excepționale și deosebit de grave; – 3.1.8. Colaborarea cu platformele sociale majore și furnizori de comunicații electronice pentru difuzarea în rețelele sociale a alertelor privind persoane dispărute și infractori în căutare; – 3.2.1. Stabilirea unui mecanism comun de identificare și eliminare rapidă a paginilor care promovează vânzări fictive de bunuri sau servicii prin rețele sociale și alte platforme digitale. Includerea ANRCETI, în calitate de autoritate responsabilă pentru realizarea acțiunilor unice identificabile ale Planului de acțiuni, intră în contradicție cu prevederile legislației naționale și anume, prevederilor Legii comunicațiilor electronice nr. 241/2007, Legii comunicațiilor electronice nr. 72/2025 (în vigoare de la 01.01.2026), prin care a fost transpusă Directiva (UE) 2018/1972 a Parlamentului European de instituire a Codului european al comunicațiilor electronice, Hotărârii Guvernului nr. 520/2025 privind crearea și utilizarea sistemului de blocare și/sau de întrerupere controlată a radiocomunicațiilor în perimetrele instituțiilor penitenciare.	Se acceptă parțial. Mai jos sunt expuse opiniile și argumentele pentru fiecare punct din aviz.
	74	Referitor la acțiunile unice identificabile 2.2.5, 2.2.6 și 2.2.7, ținem să menționăm că rețelele de comunicații utilizate în scopuri guvernamentale - precum apărarea, securitatea națională, comunicațiile guvernamentale, protecția civilă sau activitățile poliției, nu intră în sfera de reglementare și control a ANRCETI. Astfel, Potrivit art. 1 alin. (5) din Legea nr. 72/2025, acțiunea acestei legi nu se extinde asupra rețelelor de comunicații speciale, iar crearea și funcționarea acestor rețele este reglementată de Guvern. Drept urmare, elaborarea procedurilor operaționale care să	Se acceptă. Au fost efectuate modificările propuse.

		reglementeze detaliat aspectele legate de modul de instalare, funcționare, control și întreținere a sistemelor tehnice, de blocare a comunicațiilor electronice în perimetrele instituțiilor penitenciare excedă atribuțiile și competențele ANRCETI stabilite de către legislația în vigoare. Conform principiilor bunei guvernări și separării funcțiilor (reglementare, execuție și supraveghere), o autoritate de reglementare independentă nu ar trebui să fie autoarea unor reglementări tehnice privind modul de instalare, funcționare, control și întreținere a sistemelor tehnice de blocare a comunicațiilor electronice în perimetrele instituțiilor penitenciare, pe care ar putea fi chemată ulterior să le evalueze sau controleze.	
	75	Referitor la acțiunea identificabilă 3.1.4, relevăm că potrivit art. 20 alin. (3) din Legea nr. 241/2007, dar și art. 125 alin. (2) din Legea nr. 72/2025, furnizorii de rețele publice de comunicații electronice și/sau de servicii de comunicații electronice accesibile publicului, sunt obligați: 1) să prezinte, în condițiile legii, autorităților publice competente care exercită activitatea specială de investigații și activitatea contrainformativă date referitoare la utilizatori și la serviciile de comunicații electronice accesibile publicului furnizate acestora; 2) să permită, din punct de vedere tehnic, autorităților publice competente să efectueze, în condițiile legii, măsurile speciale de investigații, precum și activitatea contrainformativă pe rețelele de comunicații electronice și să prezinte în acest scop datele tehnice necesare; 3) să păstreze toate informațiile disponibile, generate sau procesate în procesul furnizării propriilor servicii de comunicații electronice, necesare pentru identificarea și urmărirea sursei de comunicații electronice, identificarea destinației, tipului, datei, orei și a duratei comunicației, identificarea echipamentului de comunicații al utilizatorului sau al altui dispozitiv utilizat pentru comunicație, identificarea coordonatelor echipamentului terminal de comunicații mobile. Iar ANRCETI, în calitate de autoritate de reglementare, este în drept să solicite și să obțină de la furnizorii de rețele și/sau servicii de comunicații electronice doar informații ce țin de activitatea acestora în domeniile de reglementare ale ANRCETI. Solicitarea informațiilor și documentelor din partea ANRCETI trebuie să fie justificativă și proporțională cu sarcinile ce îi revin conform legii sectoriale.	Se acceptă. ANRCETI a fost exclus din lista instituțiilor responsabile de executarea acțiunii.
	76	Referitor la acțiunile unice identificabile 3.1.8 și 3.2.1, atragem atenția că, potrivit art. 1 alin. (4) din Legea nr. 241/2007, dar și potrivit art. 1 alin. (6) din Legea nr. 72/2025, ANRCETI nu reglementează conținutul informației transmise prin rețelele de comunicații electronice, precum și conținutul serviciilor furnizate prin rețelele de comunicații electronice folosind servicii de comunicații electronice, ca de exemplu conținutul serviciilor media audiovizuale, serviciile financiare și anumite servicii ale societății informaționale, cu excepția informației care identifică utilizatorul final. Conform considerentelor 7 și 10 ale Directivei (UE) 2018/1972 este necesar să se separe reglementarea rețelelor și serviciilor de comunicații electronice de reglementarea conținutului, or, domeniul de reglementare și supraveghere a conținutului este o activitate ce excedă atribuțiile și competențele ANRCETI.	Se acceptă
	77	Referitor la acțiunea identificabilă 1.1.2 a Planului de acțiuni. În contextul adoptării Legii nr. 72/2025, publicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr. 226-228 din 13.05.2025, care va intra în vigoare din data de 01.01.2026, solicităm	Nu se acceptă. O acțiune asemănătoare se regăsește în Planul Național de Aderare a RM la UE pentru anii 2025-

		excluderea Legii comunicațiilor electronice nr. 241/2007, incluse în lista actelor normative care necesită a fi modificate. Totodată, ținem să menționăm că art. 24 alin. (1) al Legii nr. 100/2017 prevede că documentele de politici, fără a fi acte normative, sunt instrumente de decizie care abordează problemele existente într-un anumit domeniu, care definesc căile de soluționare a problemelor respective și descriu impactul așteptat asupra statului și societății. Drept urmare, ele nu pot servi temei juridic pentru elaborarea actelor de reglementare sau întreprinderea unor măsuri, în lipsa unor prevederi normative primare	2029, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 306/2025, având aceleași instituții responsabile. Respectiv se optează pentru păstrarea aceleiași formule.
	78	În această ordine de idei, solicităm, excluderea ANRCETI de la acțiunile unice identificabile 2.2.5, 2.2.6, 2.2.7, 3.1.4, 3.1.8, 3.2.1 ale proiectului Planului de acțiuni, modificarea acțiunii 1.1.2, prin excluderea Legii nr. 241/2007 din listă, or, acestea intră în contradicție cu prevederile art. 1 alin. (3), (4), art. 20 alin. (3) din Legea nr. 241/2007, dar și art. 1 alin. (5), (6), art. 125 alin. (2), din Legea nr. 72/2025, cât și cu prevederile Hotărârii Guvernului nr. 520/2025 privind crearea și utilizarea sistemului de blocare și/sau de întrerupere controlată a radiocomunicațiilor în perimetrele instituțiilor penitenciare.	Se constată că aceasta este o concluzie a autorului avizului. Opinia și argumentele pentru fiecare acțiune a fost reflectată mai sus.
Institutul Național al Justiției (nr. 389-INJ din 26.09.2025)	79	Lipsă de obiecții și propuneri	
Ministerul Justiției (nr. 04/1-9441 din 29.09.2025)	80	La proiectul hotărârii, în cuprinsul subpct. 3.1, se va concretiza sistemul informațional prin intermediul căruia urmează a fi prezentat raportul de progres privind implementarea Programului.	Se acceptă Proiectul a fost completat
	81	La Planul de acțiuni privind implementarea Programului național de prevenire și combatere a criminalității pentru anii 2026-2030: Cu titlu preliminar, aferent listei instituțiilor responsabile de realizarea unor acțiuni indicate în Planul de acțiuni privind implementarea Programului național de prevenire și combatere a criminalității pentru anii 2026-2030, se menționează despre necesitatea excluderii Ministerului Justiției. În concret, se va exclude Ministerul Justiției din cadrul instituțiilor responsabile de implementarea acțiunilor nr. 1.1.5 și 2.2.9. În acest sens, se notează că Ministerul Justiției, în conformitate cu prevederile Legii nr. 100/2017 cu privire la acte normative, urmează să efectueze expertiza juridică în contextul acțiunilor de aprobare a actelor normative nominalizate la acțiunile nr. 1.1.5 și 2.2.9 din Plan. Respectiv, nu este necesară indicarea ministerului în calitate de coexecutor la toate acțiunile care impactează cu modificarea cadrului normativ.	Se acceptă. Ministerul Justiției a fost exclus
	82	Cu referire la acțiunile nr. 1.1.2 și 1.1.3, se consideră necesară asigurarea unei sinergii și sincronizări a indicatorilor pentru a exclude contradicțiile. Astfel, prin măsura de la pct. 1.1.2 se propune „Adoptarea modificărilor la Codul de procedură penală și a altor legi conexe (Legea nr. 371/2006 cu privire la asistența juridică internațională în materie penală, Legea nr. 20/2009 privind prevenirea și combaterea criminalității informatice, Legea nr. 59/2012 privind activitatea specială de investigații și Legea nr. 241/2007 comunicațiilor electronice) pentru a asigura	Se acceptă. Termenii de realizare a acțiunilor 1.1.2. și 1.1.3 au fost ajustați la cerințele prevăzute în Foaia de parcurs „Statul de Drept”. În scopul evitării dublărilor, indicatorul de monitorizare nr. 3 de la acțiunea 1.1.3. a fost exclus.

		alinieră la cel de-al doilea Protocol adițional la Convenția Consiliului Europei privind criminalitatea informatică”. Această măsură este inclusă și în Foaia de parcurs privind „Statul de drept” (criteriu de referință în procesul de aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană), aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 275/2025 (a se vedea subpct. 3.1, Capitolul 24) iar termenul de realizare este decembrie 2026, similar cu cel indicat în proiect. În același timp, analizând acțiunea nr. 1.1.3 „Ratificarea celui de-al doilea Protocol adițional la Convenția Consiliului Europei privind criminalitatea informatică”, se constată anumite incoerențe a indicatorilor de la această acțiune în raport cu cei de la pct. 1.1.2. Astfel, în timp ce alinierea cadrului normativ național la cel de-al doilea Protocol adițional la Convenția Consiliului Europei privind criminalitatea informatică este indicată la pct. 1.1.2, termenul de realizare fiind - trimestrul IV 2026, un indicator similar este și la măsura 1.1.3, și anume „3. Act de modificare a cadrului normativ privind alinierea cadrului normativ național la cerințele celui de al doilea Protocol al Convenției Consiliului Europei privind criminalitatea informatică elaborat și aprobat”, termenul de realizare fiind - trimestrul IV 2028. Având în vedere cele menționate, este necesară asigurarea unei sincronizări și evitarea dublărilor. De asemenea, lipsa unei sincronizări se remarcă și pentru calendarul de ratificare al Protocolului, în proiect fiind indicat trimestrul IV 2027, iar în Foaia de parcurs privind „Statul de drept” termenul este decembrie 2026. Prin urmare, termenul din proiect urmează a fi aliniat la termenul asumat prin agenda de integrare europeană.	
	83	La acțiunea nr. 1.1.4, care vizează alinierea legislației naționale (Codul penal, Codul contravențional și Codul de procedură penală) la Convenția Consiliului Europei privind criminalitatea informatică, adoptată la Budapesta pe 23 noiembrie 2011, se consideră necesar a indica expres ce aspecte urmează a fi alinate. În acest sens, se notează că, prin Legea nr. 136/2024 pentru modificarea unor acte normative (modificarea Codului penal și Codului contravențional, au fost deja operate modificări la Codul penal în vederea ajustării cadrului normativ național la Convenția menționată, fiind modificat art. 259 și art. 261¹ și completat Codul cu două articole noi – art. 260⁷ privind furtul de identitate și art. 260⁸ referitor la operațiunile ilegale cu mijloace de plată fără numerar. Aceste intervenții legislative au vizat în special mecanismul de conservare a datelor informatice, acțiune care a fost inclusă și realizată în cadrul programului precedent. De asemenea, prin proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative (prevenirea și combaterea exploatarei sexuale și abuzurilor sexuale comise asupra copiilor), mai multe prevederi ale Codului penal urmează a fi alinate la prevederile Convenției de la Istanbul. Proiectul de lege nominalizat a fost adoptat de către Parlament în I lectură în data de 11.07.2024. Prin prisma celor menționate supra, și în lipsa identificării obiectului de reglementare, se va examina suplimentar necesitatea menținerii acțiunii.	Se acceptă. Acțiunea a fost exclusă
	84	Cu referire la acțiunea nr. 1.2.2 - „Modificarea cadrului normativ (Cod penal) prin reglementarea faptelor de violență digitală, potrivit Recomandărilor GREVIO privind dimensiunea digitală a violenței împotriva femeilor”, se va reține că prin	Se acceptă. Acțiunea a fost exclusă din proiect

	Legea nr. 252/2025 pentru modificarea unor acte normative a fost reglementată violența digitală ca formă distinctă de abuz și a fost extinsă aplicabilitatea măsurilor de protecție în asemenea cazuri.	
85	Cu referire la acțiunile nr. 2.2.5-2.2.7 ce au ca obiect sistemul de bruij sau întrerupere controlată a radiocomunicațiilor în perimetrele instituțiilor penitenciare, intervenim cu următoarele precizări: Prin Hotărârea Guvernului nr. 520/2025 a fost aprobat regulamentul care permite utilizarea sistemului de blocare și/sau de întrerupere controlată a radiocomunicațiilor, în scopul prevenirii utilizării neautorizate de către deținuți, în perimetrul instituției penitenciare a dispozitivelor tehnice, inclusiv a telefoanelor mobile, destinate transmiterii, primirii ori prelucrării imaginilor, a sunetelor și a informațiilor, precum și a internetului. Potrivit actului normativ menționat, acest sistem reprezintă o combinație de aparate și de dispozitive destinate blocării și/sau întreruperii controlate a radiocomunicațiilor a cărui funcționare poate fi monitorizată inclusiv de la distanță, care se instalează în locuri ale căror pază și/sau securitate poate fi asigurată de către personalul penitenciar și care sunt inaccesibile deținuților. Se remarcă faptul că, regulamentul nu utilizează noțiunea de „concept tehnic”, deoarece echipamentele/dispozitivele de bruij avute în vedere, în esență, nu întrunesc condițiile pentru a fi considerate sisteme informaționale sau resurse informaționale de stat, întrucât acestea nu procesează informații și au unicul scop de a bloca și/sau perturba undele radio. Având în vedere ritmul accelerat al evoluției tehnologiilor de comunicații, o procedură unică și standardizată nu poate asigura o eficiență constantă. Sistemele tehnice de blocare trebuie adaptate continuu infrastructurii fiecărei instituții și noilor forme de comunicații. Prin urmare, procedura operațională standard trebuie să fie concepută într-un cadru flexibil, care să permită adaptarea rapidă la schimbările tehnologice și la condițiile specifice de implementare, pentru a asigura eficiența reală a măsurilor de control. Reieșind din faptul că acțiunea nr. 2.2.5, instituie sarcina elaborării procedurii operaționale care să reglementeze detaliat aspectele legate de modul de instalare, funcționare, control și întreținere a sistemelor tehnice de blocare, luând în considerare precizările expuse supra, se consideră necesară actualizarea indicatorului de monitorizare, în principal, prin substituirea cuvintelor „Concept tehnic” cu cuvintele „Procedura operațională”, pentru a corespunde realității legale și practice. Totodată, se consideră relevantă includerea indicatorului – „Ponderea procedurilor operaționale elaborate în funcție de particularitățile tehnice și de infrastructură”	Se acceptă. Propunerea a fost reflectată în proiect
86	În cadrul acțiunii nr. 2.2.6, indicatorul de monitorizare ar trebui să reflecte numărul instituțiilor penitenciare dotate cu echipamente de blocare a comunicațiilor, nu doar numărul total de dispozitive achiziționate („Numărul instituțiilor penitenciare dotate cu sisteme funcționale de blocare a comunicațiilor, din totalul planificat”). Acest lucru se justifică prin faptul că necesarul tehnic variază în funcție de	Se acceptă. Indicatorul de monitorizare a fost modificat

		caracteristicile fiecărei instituții penitenciare, din aceste considerente este relevant să se monitorizeze implementarea per instituție, nu per echipament.	
87	Cu referire la acțiunea nr. 2.2.7, se consideră necesară reformularea indicatorului de monitorizare, astfel încât acesta să reflecte numărul de persoane certificate pentru manipularea și intervenția asupra sistemelor instalate. Indicatorul propus în proiect nu reflectă complexitatea și cerințele tehnice specifice sistemelor utilizate. Evoluția rapidă a tehnologiilor impune o certificare specifică și continuă a personalului tehnic, nu doar instruiți generale. Astfel, se recomandă expunerea indicatorului după cum urmează: „Procentul personalului certificat pentru operarea sistemelor de blocare, din totalul personalului desemnat cu responsabilități în domeniu”. Complementar, deși în proiect este indicat că finanțarea acțiunilor, atât pentru achiziționarea echipamentelor, elaborarea procedurilor cât și pentru instruirea personalului, urmează a fi asigurată din surse bugetare, în realitate aceste cheltuieli nu au fost planificate în bugetul curent, ceea ce va genera dificultăți în implementare. Drept urmare, având în vedere costurile ridicate ale echipamentelor și resursele financiare limitate, este necesară identificarea unor surse alternative de finanțare, inclusiv prin atragerea asistenței externe.	Se acceptă. Indicatorul de monitorizare a fost modificat Resursele financiare estimate pentru anii 2027 și 2028 au fost transferate la rubrica „neacoperite”, pentru a întreprinde măsuri în vederea identificării surselor alternative de finanțare	
88	Cu privire acțiunea nr. 3.1.1, prin care se propune stabilirea unui mecanism interinstituțional de monitorizare a persoanelor cu caracter violent, prin gestionarea cazurilor persoanelor anterior condamnate pentru fapte de violență sau a persoanelor cu tulburări psihice, în calitate de executor fiind indicat Ministerul Justiției și organele de probațiune, se vor reține următoarele: Potrivit Legii nr. 8/2008 cu privire la probațiune, subiecții probațiunii sunt persoanele condamnate în raport cu care nu este aplicată sancțiunea privării de libertate, cele liberate condiționat de răspunderea penală sau liberate de pedeapsa penală, precum și agresorii familiali în privința cărora au fost emise ordonanțe de protecție. Persoanele care și-au ispășit pedeapsa în instituțiile penitenciare nu sunt la evidența organelor de probațiune, datele fiind deținute de către instituțiile penitenciare. Cu referire la indicatorul aferent acestei măsuri, și anume crearea unui sistem informatic interinstituțional care să permită schimbul de date în timp real despre persoanele supuse monitorizării, Ministerul Justiției susține necesitatea unei evidențe și acces a tuturor la date. În același timp, se va lua în considerare că nu pot fi create sisteme informaționale pentru fiecare proces instituțional distinct. Scopul primar este de a asigura interconectarea bazelor de date instituționale. La această etapă Ministerul Justiției are planificată acțiunea de „Dezvoltare a Sistemului electronic de management al persoanelor condamnate”. Urmare a creării acestui sistem informațional, se va asigura și interoperabilitate cu alte sisteme informaționale. Prin urmare, în redacția formulată, indicatorul nu este sustenabil a fi realizat nici sub aspect tehnic și nici financiar. Complementar, în secțiunea instituții responsabile, cuvintele „Oficiul de probațiune” se va substitui cu cuvintele „Inspectoratul Național de Probațiune”.	Se acceptă. Indicatorul de monitorizare a fost reformulat în „Sistem electronic de management al persoanelor condamnate dezvoltat și interoperabilitat cu alte sisteme informaționale care permit schimbul de date în timp real despre persoanele supuse monitorizării” Cuvintele „Oficiul de probațiune” a fost substituit cu cuvintele „Inspectoratul Național de Probațiune”.	

	89	La acțiunea nr. 3.2.4 – „Implementarea programelor de consiliere psihosocială și management al agresivității pentru persoanele condamnate pentru infracțiuni contra proprietății”, se consideră judicioasă revizuirea acțiunii și expunerea după cum urmează: „Implementarea programelor de consiliere psihosocială pentru persoanele condamnate care au săvârșit infracțiuni prin aplicarea violenței”.	Se acceptă. Acțiunea a fost reformulată potrivit formulei propuse, doar că a fost transferată la obiectivul specific 3.1 care se referă la infracțiunile ce atentează la viața și sănătatea persoanei
	90	La acțiunea nr. 3.2.5 – „Elaborarea și implementarea unui program național integrat pentru beneficiarii probațiunii cu adicții (alcool, droguri)”, se propune formularea acțiunii după cum urmează: „Elaborarea și implementarea unui program de schimbare comportamentală și prevenirii recidivei în rândul persoanelor care au săvârșit infracțiuni în stare de ebrietate alcoolică. În acest sens, se menționează că, la etapa actuală, Inspectoratul Național de Probațiune dispune de un program destinat schimbării comportamentale pentru consumatorii de droguri	Se acceptă. Acțiunea a fost modificată
	91	În raport cu acțiunea nr. 3.3.2 - „Crearea unor condiții de concurență echitabile pentru întreprinderi prin combaterea criminalității economice și a spălării banilor” cu indicatorul de rezultat setat „Numărul mediu de investigații și de hotărâri judecătorești definitive pentru cazurile de spălare a banilor îmbunătățit în comparație cu media între 2021–2023”, se constată că aceasta este preluată din Planul de creștere economică al Republicii Moldova, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 260/2025. Analizând indicatorul de rezultat, se înțelege că livrabilele care se cer a fi raportate vor fi datele statistice aferente infracțiunilor de spălare a banilor. În același timp, o acțiune similară este la pct. 3.3.1 - „Îmbunătățirea evidenței statistice privind investigațiile, urmărirea penală și condamnările realizate în cazurile infracțiunii de spălare de bani”. Respectiv, în scopul evitării dublărilor se propune excluderea acțiunii nr. 3.3.2.	Nu se acceptă. Acțiunea 3.3.2 are ca indicator „numărul de investigații, hotărâri judecătorești definitive pentru cazurile de spălare a banilor” adică reflectarea datelor statistice înregistrate, iar acțiunea 3.3.1 are ca indicator îmbunătățirea evidenței statistice, adică dezvoltarea și completarea bazei de date cu indicatori noi, în vederea înregistrării datelor statistice privind infracțiunile de spălare de bani.
	92	Pe parcursul întregului document, denumirea „Agenția de Administrare a Instanțelor Judecătorești” se va substitui cu „Agenția Digitalizare în Justiție și Administrare Judecătorească” Adițional, se va reține că Agenția Digitalizare în Justiție și Administrare Judecătorească nu dispune de competențe operaționale care să permită influențarea directă a numărului de investigații, respectiv a numărului de hotărâri judecătorești definitive, aceste activități fiind de competență exclusivă a organelor de urmărire penală și a instanțelor judecătorești.	Se acceptă
Cancelaria de Stat (nr. 21/1-69-10096 din 29.09.2025)	93	Indicatorii de impact incluși în Program aferente obiectivelor generale nu reflectă valorile de referință și țintele stabilite, ceea ce limitează posibilitatea de monitorizare și evaluare a progresului în implementare. Se recomandă completarea tabelului indicatorilor de impact prin preluarea integrală a indicatorilor, inclusiv a valorilor de referință și a țăntelor, din Strategia de Dezvoltare a Domeniului respectiv (SDDAI), în vederea asigurării coerenței între documentele de politici publice și facilitării procesului de raportare.	Se acceptă Indicatorii au fost preluați din SDDAI. Proiectul a fost completat.
	94	Se propune revizuirea formulării obiectivelor specifice în vederea asigurării caracterului SMART (specifice, măsurabile, realizabile, relevante și încadrate în timp), precum și al corelării clare cu obiectivele generale și indicatorii de impact corespunzători. Or, unele obiective sunt formulate general (ex. „consolidarea capacităților”) sau combină rezultate cu acțiuni, ceea ce îngreunează monitorizarea.	Se acceptă. Obiectivele specifice au fost reformulate potrivit propunerilor și exemplelor oferite de CS.

	Se propune precizarea țințelor cantitative, delimitarea clară între obiective și acțiuni, și alinierea indicatorilor aferenți pentru o monitorizare eficientă și consecventă. Potrivit principiului SMART, se prezintă exemple de obiective specifice: - Obiectiv specific 1.1: „Creșterea cu cel puțin 50% până în 2030 a capacităților instituționale și tehnice de prevenire, investigare și raportare a criminalității informatice, prin dezvoltarea instrumentelor specializate și a competențelor personalului.” Obiectiv specific 2.2: „Creșterea cu 15% până în 2030 a numărului de persoane identificate în urma documentării organizațiilor/grupărilor criminale cu grad ridicat de risc, prin îmbunătățirea mecanismelor de analiză și schimb de informații.”	
95	Setul de indicatorii de rezultat din tabelul prezentat la capitolul IV „Obiective specifice și indicatori de monitorizare” vor fi revizuiți și ajustați în vederea asigurării relevanței, coerenței și caracterului SMART, în corelare directă cu obiectivele specifice și indicatorii de impact aferenți. În forma actuală, indicatorii prezintă multiple carențe metodologice și de formulare. Unele denumiri sunt ambigue sau nu reflectă rezultatul urmărit, ci se referă mai degrabă la acțiuni, mijloace sau surse de date. De exemplu, indicatorul „poziția în clasamentul global al criminalității organizate” este utilizat ca indicator de rezultat, deși măsoară un impact agregat la nivel internațional și nu rezultatele directe ale intervențiilor specifice (indicator de impact relevant pentru obiectivul general). Totodată, lipsa uniformității în exprimarea unităților de măsură și a valorilor de referință sau țință îngreunează comparabilitatea indicatorilor în timp și raportarea coerentă a progresului. În consecință, indicatorii de rezultat vor fi revizuiți și formulați astfel încât: - să fie aliniați obiectivelor specifice și să reflecte rezultate măsurabile generate de implementarea acțiunilor; - să se clarifice și să se uniformizeze unitățile de măsură, valorile de referință și țințele intermediare/finale; - să se evite utilizarea indicatorilor externi, dificil de influențat direct, ca indicatori de rezultat, aceștia fiind mai adecvați ca indicatori de impact contextual.	Se acceptă. Indicatorii au fost revizuiți
96	Mai mult, fiecărui obiectiv specific îi vor fi atribuiți minimum doi indicatori de rezultat relevanți, care să permită o evaluare obiectivă și eficientă a progresului realizat. Alegerea indicatorilor se va face ținând cont de capacitatea acestora de a reflecta, într-o manieră clară, coerentă și cuantificabilă, gradul de îndeplinire a obiectivelor stabilite.	Se acceptă
97	Capitolul V, consacrat prezentării impactului Programului, nu este structurat într-o manieră suficient de clară și nu permite delimitarea distinctă a consecințelor sociale, economice, financiare, administrative, de gen, etc. O asemenea abordare generală reduce atât posibilitatea de analiză a efectelor asupra diferitelor categorii de beneficiari, cât și capacitatea de monitorizare și evaluare ulterioară a progreselor. În acest sens, se recomandă revizuirea și restructurarea conținutului capitolului, prin evidențierea impactului pe fiecare dintre dimensiunile menționate, pentru a reflecta în mod transparent efectele și beneficiile pe termen mediu generate de implementarea Programului.	Se acceptă. Capitolul V a fost revizuit.

	98	La capitolul IX „Proceduri de monitorizare, evaluare și raportare”, ultimul aliniat (pct. 207) va fi completat cu precizarea că, până la aprobarea și publicarea rapoartelor de monitorizare și evaluare pe site-ul web oficial al ministerului, acestea vor fi supuse coordonării cu Cancelaria de Stat, în conformitate cu prevederile pct. 81 din Regulamentul privind planificarea strategică, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 386/2020.	Se acceptă. Proiectul a fost completat
	99	Cu privire la partea operațională a Programului: Se recomandă ajustarea structurii Planului de acțiuni prin aplicarea unei numerotări consecutive unice pentru toate acțiunile, indiferent de obiectivele specifice la care acestea sunt alinate. Această abordare va asigura o evidență clară, uniformă și ușor de urmărit a acțiunilor prevăzute în document, precum și o coerență sporită în procesul de monitorizare, raportare și evaluare a implementării Programului.	Se acceptă
		Referitor la acțiunile cu nr. 1, 7, 8, 10, 21, 26, 34, 38, 40, 44, 47, 48, 50, 51, 52, 57, 58, costurile indicate în coloana „Costuri neacoperite” vor fi incluse și în coloanele privind costurile totale distribuite pe ani, astfel încât să fie evidențiate clar atât sumele neacoperite, cât și anul pentru care acestea sunt prevăzute	Se acceptă. Proiectul a fost modificat
	100	Cu privire la acțiunile nr. 36, 45 se impune revizuirea și ajustarea costurilor de implementare în conformitate cu perioada efectiv planificată pentru realizarea indicatorilor menționați. Această ajustare are drept scop asigurarea unei planificări financiare realiste și corespunzătoare, care să permită atingerea obiectivelor stabilite în termenele prevăzute	Se acceptă. Proiectul a fost modificat
	101	Pentru acțiunea nr. 32 se va realiza o estimare detaliată a costurilor necesare implementării acesteia, care vor fi prezentate în mod explicit și corelat cu subprogramul bugetar indicat, pentru a asigura o fundamentare financiară clară și transparentă, conform prevederilor normative și cerințelor de planificare bugetară	Se acceptă
	102	În cadrul secțiunii „Termen de realizare” din Planul de acțiuni se va specifica exclusiv data finalizării implementării fiecărei acțiuni (în format trimestru/an), fără a include data de inițiere, indiferent de durata totală estimată a implementării, care poate varia de la un an până la cinci ani.	Se acceptă. Proiectul a fost modificat
	103	În partea ce ține de indicatorul „Minim 5 funcții noi create” de la acțiunea nr. 7 „Consolidarea capacităților instituționale ale Centrului pentru combaterea crimelor cibernetice prin prisma regionalizării Poliției”, pentru a evita angajamentele ce pot conduce la extinderea nejustificată a cheltuielilor de personal sau la crearea unor entități suplimentare, se recomandă utilizarea expresiei, după cum urmează: „Necesarul de personal este alocat în mod corespunzător bazat pe o analiză sistemică a naturii, volumului și complexitatea funcțiilor, atribuțiilor și competențelor stabilite în domeniul (se va indica domeniul)”	Se acceptă.
Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării (nr. 03-2845 din 30.09.2025)	104	La textul Programului. Pe tot parcursul textului Programului, cuvintele „companiile de telecomunicații” și „operatorilor de telecomunicații” se substituie cu cuvintele „furnizorii de servicii de comunicații electronice accesibile publicului”, la forma gramaticală corespunzătoare, pentru a aduce în corespundere cu noțiunile din Legea comunicațiilor electronice nr. 72/2025	Se acceptă. Proiectul a fost modificat

105	La Planul de acțiuni de implementare al Programului. Cu referire la acțiunea 1.1.2 de substituit „Legea comunicațiilor electronice nr.241/2007” cu „Legea comunicațiilor electronice nr.72/2025”.	Se acceptă
106	Cu referire la acțiunea 1.1.5 „Modificarea cadrului normativ național privind identificarea utilizatorilor serviciilor de comunicații electronice mobile preplătite prin stabilirea obligației de prezentare a unui act de identitate la achiziționarea cartelelor SIM și înregistrarea acestora pe numele persoanei care le procură,, solicităm excluderea acesteia din următoarele considerente. În anul 2025, Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării, cu suportul Proiectului EU4Digital Facility – Telecom Rules, a promovat noua Lege a comunicațiilor electronice, prin care a fost transpus Codul european al comunicațiilor electronice, precum și alte 12 acte conexe din legislația Uniunii Europene. Proiectul legii a fost supus expertizei Comisiei Europene, care a confirmat un nivel înalt de compatibilitate a actului normativ național cu acquis-ul comunitar. La fel, legislația națională în domeniu este deja pe deplin armonizată cu cea a Uniunii Europene, iar o astfel de prevedere nu este prevăzută nici de Codul european al comunicațiilor electronice și nici de alte reglementări europene aplicabile. Suplimentar, ținem să menționăm: 1) Conform, raportului ANRCETI - Anuar statistic 2024 privind dezvoltarea pieței de comunicații electronice în Republica Moldova, numărul utilizatorilor de cartele preplătite (PrePay) în rețelele furnizorilor de comunicații electronice mobile din Republica Moldova este de circa 1,75 milioane, ce constituie 48,2 %, din numărul total de cartele SIM active la utilizatori. Aceste cartele sunt utilizate pentru servicii de voce sau Internet dedicat. Studiul „Access to Mobile Services and Proof-of-Identity: Global policy trends, dependencies and risks” realizat de asociația de telecomunicații GSMA în februarie 2018, a stabilit că pe plan mondial cartelele PrePay au o cotă de 76%, iar utilizarea masivă a acestora a dus la popularizarea și implementarea vertiginoasă a tehnologiilor noi de comunicații mobile. 2) În același timp, cu referire la practica europeană, notăm că în statele Uniunii Europene nu există o legislație unitară pe subiectul identificării obligatorii a utilizatorilor cartelelor preplătite. Unele state europene au reglementat obligația identificării utilizatorilor de cartele preplătite și au susținut opțiunea adoptării de măsuri la nivelul UE pentru înregistrarea obligatorie a identității utilizatorilor de servicii preplătite, însă Comisia Europeană a constatat că eficacitatea acestor măsuri naționale nu a fost dovedită, astfel că, Comisia nu a fost convinsă de necesitatea de a acționa în acest domeniu la nivelul UE (Raportul Comisiei Europene către Consiliu și către Parlamentul European - COM(2011) 225 final din 18.04.2011). În anul 2014 Curtea Constituțională din România a declarat neconstituțională legea cartelelor preplătite, prin care cumpărătorii de cartele telefonice preplătite erau obligați să prezinte un act de identitate la achiziție, din cauza prevederilor care nu garantau că datele obținute astfel de autorități sunt folosite și protejate fără să încalce drepturi fundamentale ale cetățenilor. 3) Ineficiența măsurilor de identificare a utilizatorilor cartelelor preplătite a fost recunoscută și de Dl Heinz KIEFER, președintele Confederației Europene a Poliției	Nu se acceptă. Deși Codul european al comunicațiilor electronice nu instituie în mod expres obligația statelor membre de a reglementa identificarea utilizatorilor serviciilor preplătite, un număr semnificativ de state ale Uniunii Europene – inclusiv Germania, Franța, Italia, Spania, Polonia și Belgia – au procedat la introducerea acestei cerințe în legislațiile lor naționale, calificând-o drept măsură complementară necesară pentru asigurarea securității publice și a ordinii de drept. Totodată, Comisia Europeană a confirmat că statele dispun de o marjă semnificativă de apreciere în adoptarea unor astfel de reglementări, în funcție de particularitățile contextului național, de gradul de risc la adresa securității și de caracteristicile fenomenului infracțional. De asemenea, conform aceluiași Cod, aprobat prin Directiva nr. 2018/1972 a Parlamentului European și a Consiliului, paragraful (6) din preambulul acesteia stabilește că, prezenta directivă nu aduc atingere posibilității fiecărui stat membru de a lua măsurile necesare pentru a asigura protejarea intereselor sale esențiale în materie de securitate, pentru a garanta ordinea publică și securitatea publică și pentru a permite investigarea, detectarea și urmărirea penală a infracțiunilor, ținând seama de faptul că orice restricție a exercitării acestor drepturi și libertăți recunoscute de cartă, cum ar fi restricțiile privind prelucrarea datelor, trebuie să fie prevăzută de lege, să respecte substanța drepturilor și a libertăților respective și să fie conformă principiului proporționalității. Tocmai din aceste motive, poziționarea geostrategică a Republicii Moldova, în proximitatea unor regiuni cu criminalitate transfrontalieră și activități hibride sporite, creează un context unic de securitate. În fața acestor amenințări, anonimatul oferit de cartelele preplătite a devenit o vulnerabilitate. Introducerea obligativității de identificare a

(EuroCop), care a declarat public, că criminalii și teroriștii pot evita această măsură de protecție prin metode relativ simple. Ca rezultat, va fi făcut un efort enorm, dar cu efect neînsemnat asupra infractorilor și teroriștilor. Astfel, asemenea activități restrictive nu sunt capabile să sporească încrederea cetățenilor în capacitatea autorităților de a asigura un grad înalt de protecție împotriva crimelor serioase și terorismului.

4) Remarcăm că obligația de înregistrare a cartelelor PrePay va fi inefficientă în procesul de contracarare a criminalității, deoarece este puțin probabil că pentru comiterea infracțiunilor, infractorii vor utiliza cartele preplătite înregistrate pe numele propriu. Este evident că aceștia pot utiliza:

- cartele SIM furate, înregistrate pe numele unor persoane terțe;
- cartele SIM înregistrate pe numele unor persoane terțe, fără știrea și permisiunea acestora (inclusiv pe bază de acte de identitate furate sau copii de acte de identitate utilizate neautorizat);
- cartele SIM înregistrate pe numele unor persoane din păturile social vulnerabile, inclusiv contra plată (persoane în etate, persoane cu dizabilități, persoane fără domiciliu, persoane cu venituri scăzute, etc.);
- cartele SIM emise de furnizori din alte state, în care nu este obligația de înregistrare a utilizatorilor și utilizate în roaming în Republica Moldova;
- cartele emise de furnizorii din R. Moldova și din alte state.

5) Odată cu comercializarea în masă a terminalelor inteligente (smartphone, tablete, etc.) care au încorporate module Wi-Fi, au devenit foarte populare serviciile alternative de comunicații, bazate pe aplicațiile sau serviciile „de conținut”, denumite generic OTT (Over The Top – conținut, servicii sau aplicații furnizate în mediul online prin Internetul deschis, cum ar fi diferite tipuri de mesagerii, inclusiv cu voce/video). Exemple de aplicații OTT sunt aplicațiile pentru rețele sociale, pentru hărți, pentru mesagerie instantanee sau e-mail, comunicare audiovideo, etc. Astfel infractorii pentru comunicare pot utiliza aplicații alternative (Viber, WhatsApp, Telegram, Messenger, TikTok, etc.) prin intermediul rețelelor Wi-Fi publice sau private, ori utilizând alte echipamente moderne de radiocomunicații.

6) Introducerea condiției de identificare a cartelelor PrePay va avea ca efect direct scăderea vânzărilor furnizorilor de comunicații mobile și în consecință contribuțiile acestora la bugetul statului, în special TVA.

Măsura va afecta practic toți utilizatorii serviciilor de comunicații electronice mobile din regiunea transnistreană care au procurat cartele preplătite emise de furnizorii de comunicații mobile autorizați legal, forțându-i să utilizeze numai serviciile unui furnizor local neautorizat.

De asemenea, măsura se poate răsfrânge și asupra populației din localitățile rurale din toată țara, deoarece în prezent cartele preplătite sunt vândute prin intermediul diferitor unități comerciale și oficii poștale din aceste localități, care în condiții noi pot refuza comercializarea acestora, în primul rând, reieșind din necesitatea respectării cerințelor prevederilor legislației cu privire la protecția datelor cu caracter personal.

utilizatorilor este, așadar, o măsură obiectivă și proporțională, justificată de necesitatea urgentă de a ne proteja spațiul național.

Totodată, implementarea acestei măsuri va contribui direct la consolidarea securității naționale, prin eliminarea barierelor anonimatului, autoritățile vor putea reacționa mai eficient la amenințări, cu timpi de reacție reduși esențial. Această capacitate sporită de identificare promptă oferă organelor de aplicare a legii un instrument vital pentru probarea faptelor și desființarea rețelelor criminale.

Astfel, acest demers va preveni utilizarea abuzivă a comunicațiilor electronice în scopuri infracționale, transformând o vulnerabilitate într-un pilon al securității. Este un pas necesar pentru a asigura un mediu protejat cetățenilor și a spori capacitatea statului de a răspunde la provocările securității contemporane.

Nu în ultimul rând, menținerea acestei acțiuni este justificată prin necesitatea asigurării coerenței cu angajamentele asumate de Republica Moldova în procesul de integrare europeană, inclusiv cu obiectivele stabilite prin Programul național de aderare la Uniunea Europeană pentru anii 2025–2029, care prevede măsuri orientate spre sporirea transparenței și trasabilității comunicațiilor electronice și limitarea utilizării mijloacelor anonime în activități ilicite, cum ar fi corupția, spălarea banilor sau evaziunea fiscală. Eliminarea acestei prevederi ar crea neconcordanțe între politicile publice sectoriale și angajamentele strategice ale statului.

		Analiza preliminară a inițiativei denotă creșterea nejustificată a costurilor pentru furnizorii de comunicații mobile, creșterea prețurilor pentru utilizatorii finali, cât și pierderi substanțiale pentru bugetul de stat urmare a micșorării vânzărilor de servicii. Astfel, reglementarea va avea un efect negativ economic și social disproporțional, care va afecta industria TIC în Republica Moldova	
	107	Solicităm excluderea Furnizorilor de rețele publice și de servicii de comunicații electronice accesibile publicului (Operatori de telecomunicații) din rubrica – „Instituție responsabilă,, de la toate acțiunile din Planul de acțiuni, întrucât aceștia își desfășoară activitatea în baza cadrului normativ și a reglementărilor aplicabile domeniului.	Se acceptă
	108	Solicităm excluderea Agenției Naționale pentru Reglementare în Comunicații Electronice și Tehnologia Informației din rubrica „Instituție responsabilă,, de la acțiunile 2.2.5 – 2.2.7 din Planul de acțiuni, deoarece conform art. 9 alin. (1) din Legea comunicațiilor electronice nr. 72/2005 Agenția este o autoritate națională de reglementare, fiind independentă de furnizorii de rețele și/sau de servicii, de producătorii de echipamente de comunicații electronice, precum și de Guvern. Agenția poate fi implicată în realizarea acțiunilor menționate numai ca instituție-partener.	Se acceptă
	109	La acțiunea 2.2.5, propunem în calitate de instituție responsabilă să fie „Administrația Națională a Penitenciarelor,, iar Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării ca instituție-partener, în colaborare cu ANRCETI.	Se acceptă
	110	La acțiunea 2.2.6, de exclus Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării din lista instituțiilor responsabile, deoarece nu ține de domeniul de competență a ministerului.	Se acceptă
	111	Cu referire la acțiunea 3.1.2 se impune indicarea corectă a denumirii standardelor respectând cerințele de armonizare cu standardele naționale, și anume, substituirea textului „ISO/IEC 17025” cu textul „SM ISO/IEC 17025”, în conformitate cu prevederile legislației Republicii Moldova (art. 12 alin. (1) și alin. (3) din Legea nr. 20/2016 privind standardizarea națională).	Se acceptă
Expertizare			
Ministerul Justiției (nr. 04/1-9539 din 01.10.2025)	112	Comunicăm că majoritatea observațiilor formulate de către Ministerul Justiției prin avizul cu nr. 04/1-9441 din 29.09.2025, au fost luate în considerare. Complementar, la definitivarea proiectului, se notează că în conformitate cu pct. 7 din Regulamentul cu privire la planificarea strategică, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 386/2022, la fundamentarea, elaborarea, avizarea, consultarea și aprobarea documentelor de planificare și a documentelor de politici publice care se aprobă prin hotărâri ale Guvernului, acestora li se aplică regulile și cerințele înaintate față de actele normative, în conformitate cu Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative. La fel și prevederile cuprinse la art. 24 alin. (2) din Legea nr. 100/2017 stabilesc că, la fundamentarea, elaborarea, avizarea, consultarea și aprobarea documentelor de politici se aplică regulile și cerințele înaintate față de actele normative.	Se acceptă.

		Drept urmare, se va reține că notele de subsol situate în marginile inferioare ale paginilor nu reprezintă elemente de structură ale actului normativ, fapt pentru care urmează a fi excluse și, după necesitate, integrate în cuprinsul Programului.	
	113	Cu referire la rubrica „Instituție responsabilă”, includerea unor instituții precum Consiliul Superior al Procurorilor, Consiliul Superior al Magistraturii și Procuratura Generală, în calitate de instituții responsabile de realizarea unor acțiuni necesită a fi revăzute, deoarece acestea nu sunt în subordinea Guvernului. Eventual, aceste entități pot fi incluse la rubrica „Parteneri”.	Se acceptă. Se precizează că la pct. 199 din proiect a fost inclus un abzaț în care este specificat că activitatea de prevenire și combatere a criminalității este realizată prin aportul considerabil și în colaborare cu aceste instituții.
	114	Cu referire la numerotarea elementelor structurale ale proiectului, aceasta urmează a fi revizuită conform dispozițiilor statuate la art. 52 alin. (3) din Legea nr. 100/2017. Potrivit prevederilor respective, pentru interpretare corectă și aplicare comodă, punctele pot fi divizate în subpuncte care se numerotează prin adăugarea consecutivă a cifrelor arabe, până la gradul de detaliere necesar.	Se acceptă.

Secretar de stat

Victor GROSU